

Dioraphte

jaar
bericht
2021

dioraphte

Dioraphte

jaar
bericht
2021

Inhoudsopgave

Bestedingen geografisch	8
Overzicht toekenningen 2018 t/m 2021	10
Toekenningen per werkgebied in 2021	11

Sociale Initiatieven in Afrika	12
The Hunger Project	14
Macheo	16
ZOA	17
International Child Development Initiative	17
Sight and Life	18
One Acre Fund	20
Female Cancer Foundation	21
Crown Packaging & Plastics Ethiopia	22
Dorcas	24
AMC Foundation	25

Sociale Initiatieven in Nederland	26
Stichting Mano	28
KDC Aandachtslab	30
Dirk Kuyt Foundation	31
Da Capo	32
Follow Your Sun	33
SUN Nederland	34
SteunouderNL	36
Move	37
SchuldHulpMaatje	38
Odensehuis Doorwerth	38
HipHelpt	39

Wetenschap en Onderzoek	40
Erasmus MC	42
Drugs for Neglected Diseases initiative	44
Alzheimer Centrum Amsterdam	45
Wageningen University pluimvee	46
Arista Bee Research	48
Wageningen University bananen	49

Podiumkunsten	50
Over het IJ Festival speeltuin voor talent en experiment	52
Nederlands Film Festival	54
North Sea Round Town	55
Windows of Opportunity	55
Explore the North	56
De Metselarij	57
Oranjewoud Festival	57

Cultureel Erfgoed	58
Diergaarde Blijdorp	60
Schunck	62
Koninklijk Oudheidkundig Genootschap	63
Stadsmuseum Woerden	64
Basiliek Sint Bavo	65

Bestuur	66
Operationeel team	68
Adviseurs	68
Colofon	70

hierbij bied ik u namens Stichting Dioraphte het jaarbericht 2021 aan. Deze woorden schrijf ik met enige somberheid, gezien de inval van de Russische Federatie in de Oekraïne. Na driekwart eeuw weer een onbeschaamde *war of aggression* in Europa. Wat dit gaat betekenen is nu, in the *fog of war*, nog niet te overzien. Zeker is echter dat er een vluchtelingenstroom op gang is gekomen. De vorige keer dat dat gebeurde (Syrië) was voor ons mede aanleiding ons budget voor Sociale Initiatieven in Nederland te verhogen. Een deel van dat verhoogde budget zal zeker ook voor deze nieuwe vluchtelingen beschikbaar zijn.

In het voorwoord van vorig jaar is ruim aandacht besteed aan de effecten van de coronapandemie op de door ons gesteunde organisaties. Zoals toen opgemerkt zijn van onze diverse portefeuilles de podiumkunsten het zwaarst getroffen. We hebben om die reden in 2020 niet ons hele budget kunnen uitgeven omdat veel evenementen moesten worden afgezegd. Een deel van dat geld is toen opzijgezet om organisaties te helpen van de nood een deugd te maken en een digitaliseringsslag te maken. Een aantal organisaties heeft daarvan gebruikgemaakt, waaronder enkele (film)festivals. Ook in 2021 hebben we een ruimhartig beleid toegepast bij organisaties die hun evenementen geen doorgang konden laten vinden. Ons uitgangspunt daarbij was om dat wat toch was (of moest worden) uitgegeven, geheel te vergoeden.

Onze indruk is dat tijdens de lockdown door de nodige organisaties pijn is geleden, maar dat die pijn vooral ook bij de zzp'ers is terechtgekomen die voor die organisaties werkzaam zijn en nu niet konden worden ingehuurd. We hopen dat, nu Nederland weer opengaat, de wereld van de podiumkunsten snel en bruisend tot leven komt. Ik wil

in elk geval onze bewondering uitspreken voor de manier waarop deze sector zich door de crisis heeft heen geslagen. De theaterwereld heeft de tering naar de nering gezet, alternatieve vormen uitgedacht en zich, meer dan veel mensen in andere sectoren, loyaal aan het voor haar bij uitstek ongunstige overheidsbeleid gehouden.

Binnen Dioraphte vond eind 2021 een belangrijke ontwikkeling plaats: het operationeel directeurschap van Dioraphte en de projectadministratie gingen in andere handen over. Sinds de fusie in 2015 heeft Dioraphte organisatorisch vooral geleund op 'Mr. Dioraphte' Henk van Stokkom, die niet alleen de portefeuilles Sociale Initiatieven Afrika en Nederland (die laatste vanaf 2018 samen met Mustapha Charifi), en Wetenschap en Onderzoek als projectadviseur heeft beheerd, maar ook onze operationeel directeur en het gezicht van de stichting was. Vanuit zijn bedrijf VanStokkom Management & Advies BV voerde hij ook de projectadministratie (waarbij de financiële administratie in handen is van Jac's den Boer & Vink).

Henk en zijn bedrijf zijn begin dit jaar in deze rol opgevolgd door Jasmijn Melse als onze nieuwe operationeel directeur en Fiona Buruma als hoofd financiën en projectadministratie. Wij zijn Henk en zijn team ongelooflijk veel dank verschuldigd voor de kundige, praktische en heel plezierige wijze waarop hij de organisatie heeft geleid en voor het bestuur een belangrijk klankbord en tegenspeler was. Gelukkig blijft Henk aan ons verbonden als projectadviseur in de belangrijke portefeuilles Sociale Initiatieven Nederland en Afrika.

Intussen zijn we erg blij dat wij in Jasmijn Melse een daadkrachtige, nieuwe operationeel directeur hebben gevonden. Jasmijn is al langer actief in de filantropiesec-

tor en heeft onder meer gewerkt als universitair docent internationale betrekkingen en noodhulp, programmamanager bij Adessium Foundation en laatstelijk als hoofd filantropie advies bij ABN AMRO MeesPierson. Daarnaast hebben wij in Fiona Buruma een sterk hoofd financiën en projectadministratie die de backoffice van Van Stokkom Management & Advies BV heeft overgenomen. Ook speelt ze een belangrijke rol bij de omschakeling naar ons nieuwe softwareplatform iFunds. Het bestuur ziet de toekomst met deze *lean and mean*-organisatie (de traditie die onder Henk was ingezet blijft dus behouden) met het volste vertrouwen tegemoet.

In de portefeuille Wetenschap en Onderzoek werken wij sinds enige tijd met een systeem van *request for proposals* op de drie door ons gekozen focusgebieden: zeldzame aandoeningen, verwaarloosde tropische ziekten en voedselzekerheid. In die laatste portefeuille werd de band met de Universiteit van Wageningen voortgezet. We hebben besloten onze langlopende bijdrage aan de plantenziektenkunde van de bananenteelt af te bouwen en onze steun aan voedselzekerheid voort te zetten door ons te richten op het ontwikkelen van eiwitrijk voedsel (in de vorm van de keten van de pluimveesector) in lokale markten. Op het gebied van verwaarloosde tropische ziekten steunden we in 2021 weer een paar bijzondere projecten waarover u in dit jaarbericht meer leest.

Ook in de portefeuille Sociale Initiatieven Afrika is natuurlijk het nodige te doen geweest. De coronacrisis heeft met name in het onderwijs in veel Afrikaanse landen voor problemen gezorgd. Bijvoorbeeld in Oeganda, waar de lagere en middelbare scholen ruim tachtig weken gesloten zijn geweest. Onze langjarige steun aan Evidence Action, voor zowel het ontwormingsprogramma als de

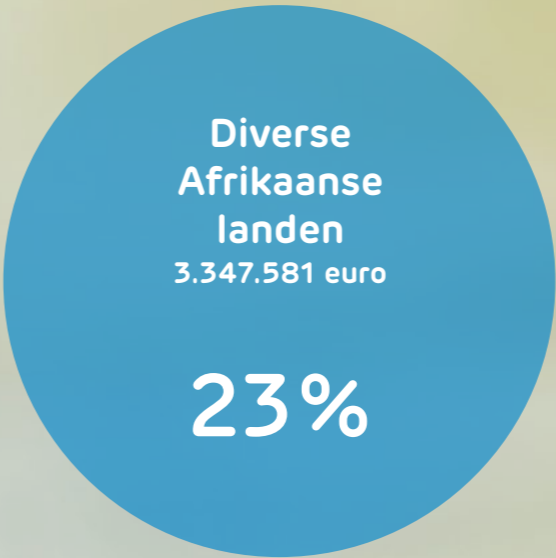
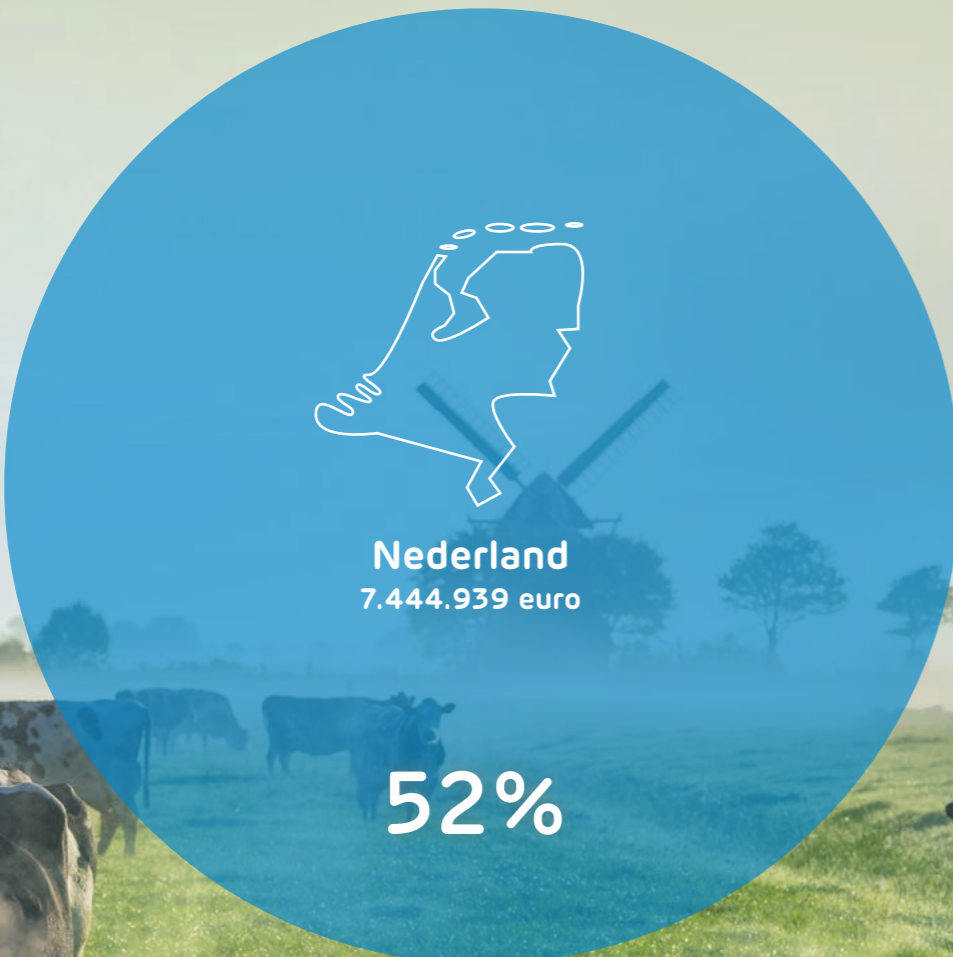
chloordispensers, heeft geleid tot klinkende resultaten in meerdere landen. Het fundament vormde het – mede door ons gefinancierde – onderzoek van Nobelprijswinnaar Michael Kremer. Zijn onderzoek toonde de effectiviteit van de interventies aan en heeft daarmee vanaf de start als katalysator gewerkt voor de toestroom van veel financiële steun van gevers wereldwijd.

De coronacrisis heeft ook in de portefeuille Sociale Initiatieven Nederland tot beperkingen geleid. Tegelijkertijd zijn onze projectpartners in staat gebleken de projecten aan te passen aan de nieuwe werkelijkheid zodat een groot deel in aangepaste vorm doorgang kon vinden. Dit gebeurde digitaal, in kleiner verband of door een verlenging van het project. De portefeuille Cultureel Erfgoed richt zich op zaken die soms van eeuwen her dateren en kende daarvoor meer continuïteit.

Zoals u van ons gewend bent vindt u van al deze onderwerpen in ons jaarbericht een aantal tot de verbeelding sprekende voorbeelden. We hopen dat 2022, nu de coronapandemie onder controle lijkt, een jaar wordt waarin veel zaken in Nederland en elders opnieuw kunnen opbloeien en dat de oorlog in Oekraïne tot een vreedzame oplossing komt.

Namens het bestuur van Stichting Dioraphte,
Arnold Croiset van Uchelen, voorzitter

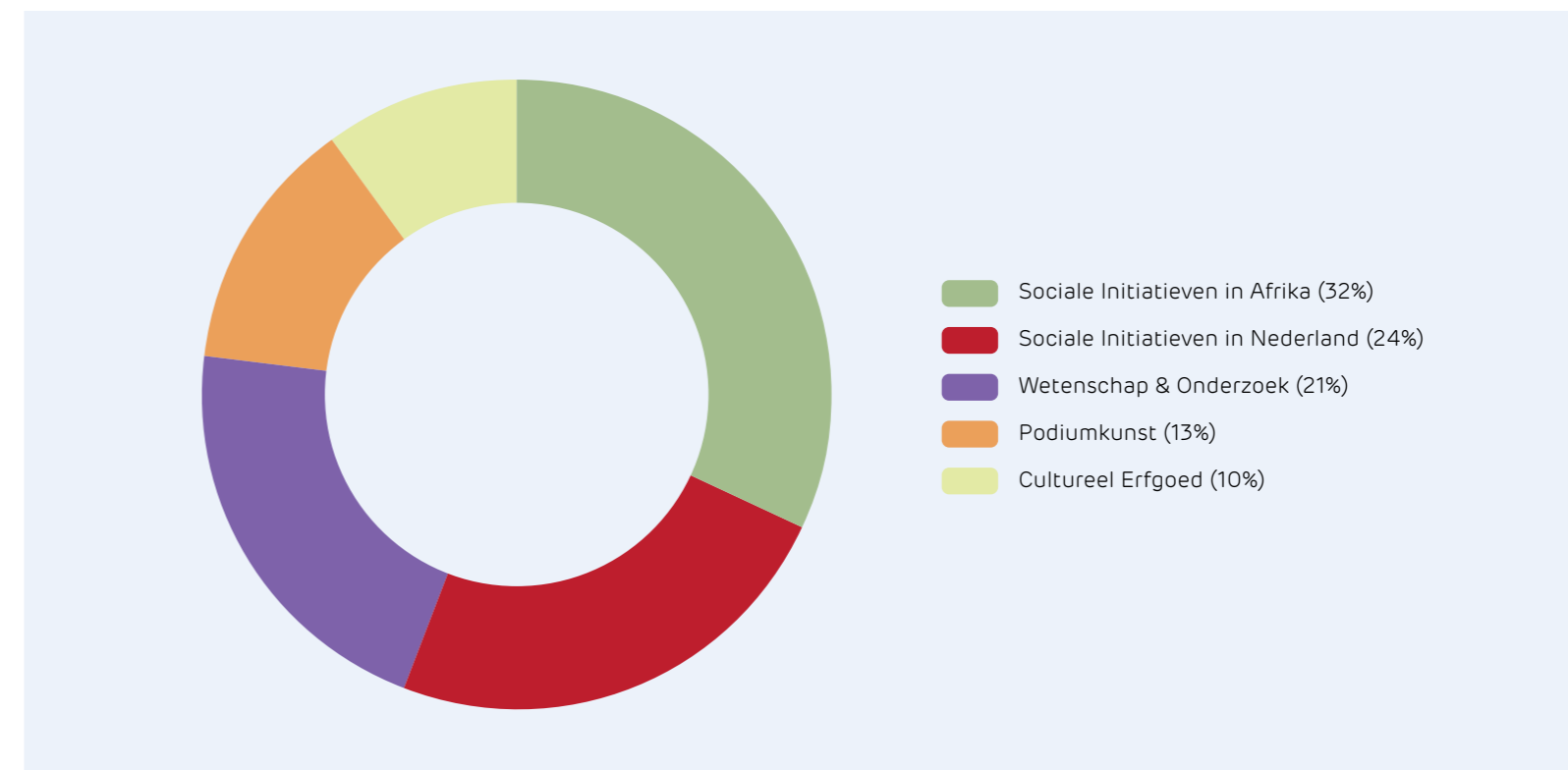
Bestedingen geografisch

Overzicht toekenningen 2018 t/m 2021

Toekenningen per werkgebied in 2021

<

In 2021 doneerde Dioraphte bijna 14,2 miljoen aan goede doelen. Dat is minder dan in 2020 (15,8 miljoen euro) en meer dan in 2019 (12,3 miljoen euro). Over de afgelopen drie jaar doneerde Dioraphte gemiddeld ongeveer het streefbedrag van 14,5 miljoen. De verklaring voor de verschillen tussen de jaren is dat in 2019 twee calls for proposals van elk 1,7 miljoen euro in het werkgebied Wetenschap en Onderzoek zijn uitgeschreven, die in 2020 hun beslag kregen. Deze worden nu afwisselend om het jaar georganiseerd.

>

Het aantal gehonoreerde aanvragen groeide de laatste jaren flink: van 262 toekenningen in 2019, via 270 in 2020, naar 355 toekenningen in 2021.

Sociale Initiatieven in Afrika

Dioraphte geeft financiële steun aan sociaal-maatschappelijke projecten in Ethiopië, Kenia en Oeganda. In Malawi steunen wij enkele langer lopende programma's.

Onze focus ligt op mensen die in armoede en isolement leven. Bij voorkeur dragen wij bij aan projecten en activiteiten die grote groepen in de samenleving bereiken.

41 toekenningen
totaal 4.489.734 euro

The Hunger Project tien jaar structurele armoedebestrijding in Malawi

De relatie tussen The Hunger Project (THP) en Dioraphte gaat terug tot 2011. Rowlands Kaotcha, directeur Afrika en voormalig directeur Malawi, en Grace Mgabadere Chikowi, de huidige directeur Malawi, reflecteren op de tienjarige aanpak van honger en armoede rondom het Majete Wildlife Reserve. En op de hobbels die onderweg opduiken.

in 2003 was er in het Majete Wildlife Reserve in het zuiden van Malawi geen olifant, neushoorn, leeuw of luipaard meer te bekennen. Jarenlange stroperij, houtkap en verwaarlozing hadden het gebied veranderd in een verlaten steppe. Toeristen bleven weg en de armoede in de omliggende dorpen was enorm. Samen met wildparkbeheerder African Parks blies de Malawiaanse overheid Majete nieuw leven in. Inmiddels is Majete een levendig park met onder andere neushoorns, olifanten en leeuwen. 'In 2011 benaderde Dioraphte bij monde van Henk van Stokkom ons,' vertelt Rowlands Kaotcha, de toenmalige directeur van THP Malawi. 'Dioraphte was toen een belangrijke financier van African Parks. Het idee was om in het verlengde van de reanimatie van het park ook het leven van omliggende gemeenschappen structureel te verbeteren, zodat de omwonenden niet langer afhankelijk zouden zijn van stroperij en illegale houtkap.'

Epicentra

The Hunger Project kwam met het concept van epicentra. 'We geloven dat echte verandering alleen plaatsvindt als mensen met honger zelf verantwoordelijk zijn voor de oplossing. *Community* gestuurde ontwikkeling dus. Om de armoede in en rond het natuurgebied aan te pakken, besloten we om rond het park epicentra (zelfredzame clusters van tien tot vijftien dorpen) op te zetten.' Fysiek gezien is een epicentrum een dienstencentrum waaraan de gemeenschap zelf heeft meegebouwd, met een kleuterschool, een medische kliniek, een bank waar microkredieten worden verstrekt, een trainingsruimte en een voedselbank. Rond het gebouw liggen gezamenlijke akkers. Alle diensten worden door de gemeenschap zelf, mannen én vrouwen, georganiseerd en bestuurd.

Mindset

Nog belangrijker dan de opbouw van de fysieke structuur is de verandering van de mentaliteit van de mensen in de epicentra. 'Het veranderen van de *mindset* is het allermoeilijkst,'

weet Grace Mgabadere Chikowi. 'We moeten de mensen ervan overtuigen dat zij zelf in staat zijn veranderingen te bewerkstelligen. Dat ze zich niet moeten laten ontmoedigen door bijvoorbeeld natuurrampen, dat ze zelf met de lokale overheden moeten samenwerken. Dat is een proces dat niet in een, twee of drie jaar is voltooid en voortdurend aandacht behoeft.' Voor die *mindset* verandering heeft THP een speciaal instrument ontwikkeld, de Vision Commitment and Action-tool (VCA). Rowlands legt uit: 'We trainen stafmedewerkers zodat ze VCA-master worden. Zij leiden op hun beurt lokale vrijwilligers op, die VCA-workshops kunnen organiseren voor hun dorpsgenoten. Zo houden zij de gezamenlijke visie en de eigen rol daarin levend.'

Zelfredzaam

Er zijn inmiddels zes epicentra, en uit onderzoek blijkt dat in vijf van de zes de armoede is verminderd, er minder honger is, het niveau van de gezondheidszorg is verbeterd en de positie van vrouwen is versterkt. De bedoeling is dat alle epicentra één voor één zelfredzaam worden. Momenteel geldt dat alleen nog voor epicentrum Majete 1, Chibwalizo, de rest volgt in de komende jaren. Chibwalizo heeft de afgelopen jaren verschillende grote uitdagingen als COVID-19 en de gevolgen van klimaatverandering doorstaan. Malawi heeft steeds meer te maken met droogte, maar ook met overstromingen en stormen. Grace: 'Begin dit jaar waaide het dak van het dienstencentrum. In plaats van bij de pakken neer te zitten, legde de *community* contact met UNICEF, die zorgde voor tenten als tijdelijke noodoplossing. Ondertussen zijn de leiders van het epicentrum in overleg met de lokale overheid voor een structureel herstel van het gebouw. Het dak is er weliswaar nog niet, maar het feit dat de *community* zelf het initiatief heeft genomen om tot een oplossing te komen is een teken dat er een mentaliteitsverandering heeft plaatsgevonden.'

WWW.THEHUNGERPROJECT.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 389.000 euro

Macheo psychosociale steun schept rust voor verdere ontwikkeling

Creating a fairer future for Kenyan children. Dat was het doel bij de oprichting van stichting Macheo. 'We helpen mensen onder meer met toegang krijgen tot de gezondheidszorg,' specificeert Marnix Huis in 't Veld, directeur van Macheo Children's Centre. 'We slechten barrières voor kwetsbare mensen. Soms zijn die financieel van aard, soms administratief, soms mentaal.'

Emotionele problemen

In 2021 bouwde Macheo in Thika (ten noordoosten van Nairobi) voort op drie interventies waarbij in 2020 ook met Dioraphte werd samengewerkt, te weten: individuele gezondheidssteun, economische versterking van huishoudens en hulp voor tienermoeders. De stichting voegde met individuele psychosociale steun en groepstherapie een nieuwe, vierde interventie toe. 'Bij kwetsbare mensen zie je veel emotionele problemen. Moeders zijn bijvoorbeeld aan het rouwen om hun overleden man. En als je financieel niet voor je kinderen kan zorgen, vernauwt je wereld tot de zorgen van de dag. Counselling is gericht op de verzorgers van Keniaanse kinderen. Het kan de rust in hun hoofd terugbrengen

om na te denken over de toekomst.' Macheo stelde vooraf per interventie duidelijke doelen voor 2021. Sommige zijn, mede door corona, niet gehaald. Zo bereikte de psychosociale steun de helft van de 1500 beoogde kinderen en verzorgers. 'We hadden veel last van corona. Het was moeilijk met mensen de wijken in te gaan tijdens de pandemie. Nu zijn we die achterstand aan het inlopen.'

Schoolmaaltijden

Tot slot wil Huis in 't Veld nog een vijfde interventie noemen: 'We zijn Dioraphte superdankbaar dat haar steun niet geoormerkt is. Dat geeft ons de ruimte urgente noden in het veld te lenigen. Een deel van het geld hebben we besteed aan maaltijden voor de meest kwetsbare kinderen op 28 overheidsscholen. Het idee dat de kinderen in ieder geval een ontbijt en lunch krijgen, verlicht de stress bij ouders en kinderen en schept ruimte voor verdere ontwikkeling.'

macheo.org

TOEKENNING DIORAPHTE 40.000 euro

Land Kenia

Bereik in 2021:

Individuele gezondheidssteun **303 verzorgers en/of kinderen**
Economische versterking van huishoudens **42 huishoudens**
Hulp voor tienermoeders **18 tienermoeders**
Individuele psychosociale steun **193 verzorgers en/of kinderen**
Groepstherapie **56 groepsessies**
Schoolmaaltijden **267 kinderen een jaar lang lunch en ontbijt**

ZOA empowerment van vluchtelingen in Oeganda

ZOA richt zich op mensen die lijden onder oorlogs- of natuurgeweld. Met het vierjarige project SUPREME creëert ZOA samen met World Vision, SNV en Rice meer economische kansen voor vluchtelingen én de gastgemeenschap die hen opvangt in de West Nile-regio van Oeganda. Het land kent zo'n 1,5 miljoen ontheemden, vooral uit Zuid-Soedan en de Democratische Republiek Congo. De verwachting is dat de meesten van hen langere tijd in Oeganda zullen verblijven.

ZOA versterkt de vluchtelingen en gastgemeenschappen met *empowerment*-activiteiten. Groepen van gemiddeld 25 mensen zetten landbouwprojecten op, en boeren leren met de landbouwopbrengst in te spelen op de markt. Daarnaast traint ZOA mensen om een bedrijf te beginnen. SUPREME voorziet ook in leningen en toelagen om deze bedrijven op te kunnen starten. Ten slotte worden in dit project familieleden van de boeren die deelnemen aan de groepen in de private sector aan werk geholpen.

ZOA.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 387.312 euro

ICDI minder schooluitval door meisjesvriendelijke omstandigheden

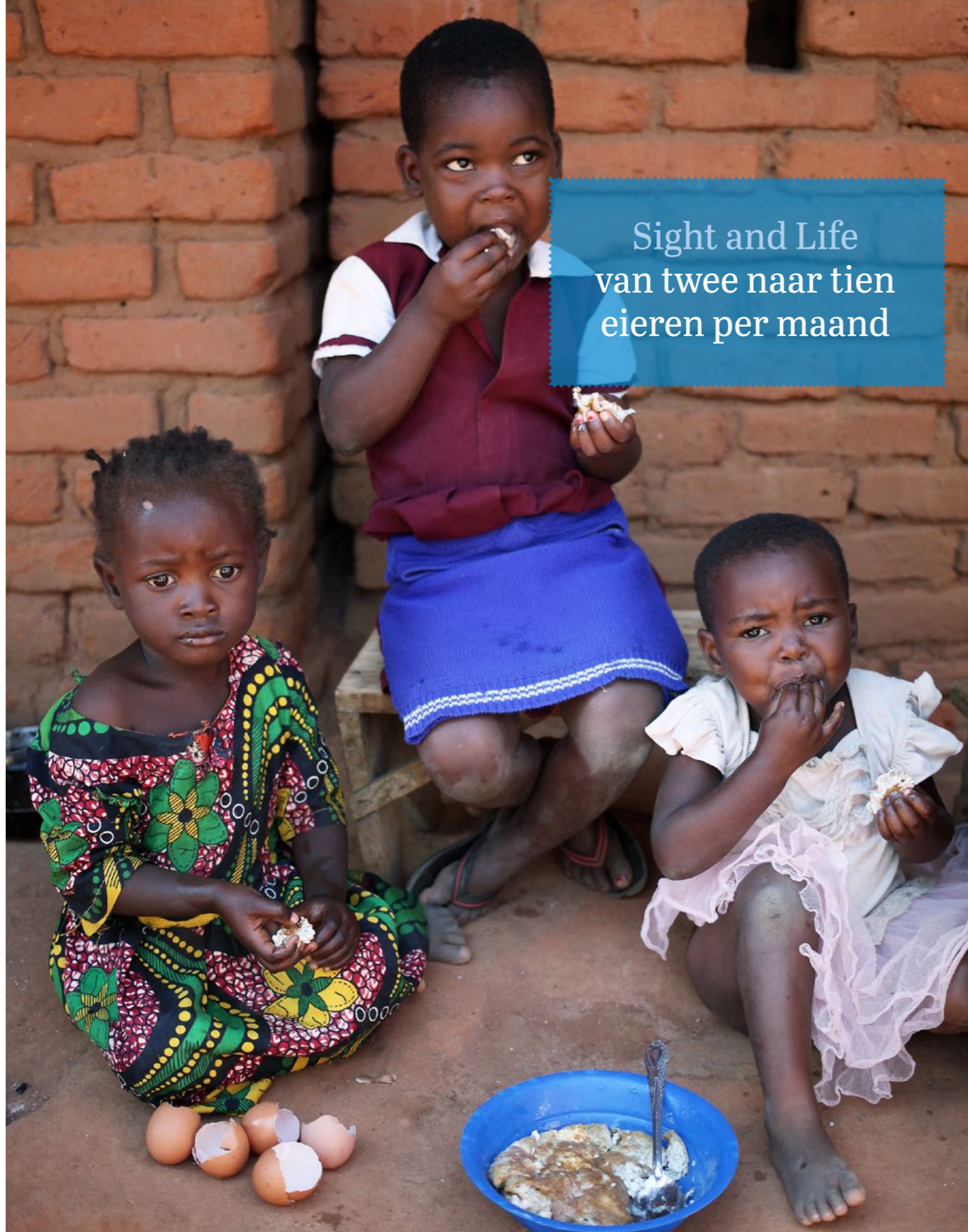
Als een meisje haar opleiding afmaakt, heeft ze een veel grotere kans om gezond te blijven, gelukkig te worden, een redelijk inkomen te verdienen, maatschappelijk actief te zijn en gezonde en goed opgeleide kinderen groot te brengen.

Duidelijker kan het belang van onderwijs niet worden omschreven. Helaas zijn de uitvalpercentages vooral onder meisjes op het platteland van Ethiopië hoog. Daarom spant International Child Development Initiatives (ICDI) zich in om meisjes hun lagere en middelbare school te laten afmaken. Met de lokale partners ESD en Hiwot slaat ICDI de handen ineen om meisjes weerbaar te maken en hun zelfbewustzijn te vergroten. Dit gebeurt in door de jeugd geleide onderzoeksprojecten, verbeterde schoolfaciliteiten en inclusieve sportactiviteiten. Ook zijn er trainingen voor meisjes (en jongens) over seksualiteit en het maken van maandverband, zodat (het taboe rond) menstruatie geen reden meer hoeft te zijn om te stoppen met school. Hiermee hoopt ICDI drempels te verwijderen die meisjes ervan weerhouden hun school af te maken. Twintig scholen nemen deel aan dit project, naar schatting zullen bijna 17.000 meisjes (en jongens) ervan profiteren.

ICDI.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 70.500 euro

Sight and Life van twee naar tien eieren per maand

Sight and Life wil een einde maken aan ondervoeding bij vrouwen en kinderen door middel van *evidence-based* voedingsinnovaties. In Malawi doet de ngo dat via zogenoemde Egg Hubs, centrale units waaromheen groepen van kleine boeren efficiënter opereren en de lokale eierproductie weten te verhogen. 'Onze grootste uitdaging is de eieren bij de jonge kinderen en zwangere vrouwen te krijgen,' aldus Kalpana Beesabathuni van Sight and Life.

Op het platteland van Malawi lijden meer dan vijftien miljoen mensen aan een hoge mate van ondervoeding. In 2018 signaleerde Sight and Life dat de pluimveeproductie afhankelijk was van de kippen in achtertuinen. De sterfte onder deze vogels is erg hoog, en de kippenmest erg ongezond voor kinderen. 'In een dorp met duizend mensen zijn maar dertig eieren per dag beschikbaar. Die zijn meestal klein, van slechte kwaliteit en toch erg duur,' vertelt Kalpana Beesabathuni, de Egg Hub-projectmanager. 'Omdat de lokale productie niet toereikend is, worden in de dorpswinkels soms nog duurdere eieren uit steden verkocht.'

Voedingswaarde

Sight and Life bedacht dat met een interventie in de keten de lokale eierproductie en -consumptie relatief simpel naar een hoger niveau getild kan worden, en daarmee een grote slag gemaakt kan worden tegen de ondervoeding van vooral vrouwen en kinderen. Kalpana: 'Uit onderzoek blijkt dat eieren een zeer hoge voedingswaarde en veel essentiële bouwstoffen bevatten die bijvoorbeeld de groei en ontwikkeling van kinderen bevorderen.' Om schaalvergroting te realiseren en om de kippen 'uit de achtertuin' te halen, bedacht Sight and Life het Egg Hub-model. 'Daarin organiseren vijf achtertuinboeren zich in een kleine groep rondom een maïsmolen die kippenvoer kan produceren. Elke groep draagt zorg voor ongeveer duizend kippen. Deze groep is getraind in nieuwe technieken, bijvoorbeeld in hoe met de mest om te gaan. Bovendien zijn de kippen gevaccineerd, zodat er minder ziektes uitbreken.'

Maïsmolen

Met hulp van Dioraphte voorziet Sight and Life deze boeren van een maïsmolen en een gunstige lening, die ze elke week beetje bij beetje in drie jaar afbetalen. In deze

"Onze grootste uitdaging is de eieren bij de jonge kinderen en zwangere vrouwen te krijgen"

Kalpana Beesabathuni, Sight and Life

eerste fase zijn zeventig boeren bij het project betrokken, waarvan de helft vrouw. Hun inkomen is driemaal zo hoog geworden door verdubbeling van de eierproductie. De prijs per ei is gedaald en de consumptie van eieren is van twee naar zeven eieren per persoon per maand gegaan. Vanwege het succes van deze interventie steunt Dioraphte ook de expansie van het project. Die moet de eierconsumptie opschroeven naar tien eieren per maand.

Hiërarchie

De grootste uitdaging is, zo weet Kalpana, om de eieren bij de doelgroep te krijgen die ze het hardst nodig heeft: zwangere vrouwen en kleine kinderen: 'Traditioneel krijgen mannen in het huishouden het eerste en het grootste deel van lekker eten, inclusief eieren. Die volgorde willen we veranderen naar eerst kinderen en zwangere vrouwen. Onder meer via verpleegkundigen in medische centra maken we mannen en vrouwen bewust van de voordelen van eieren voor hun kinderen. We zetten bovendien een sociale marketingcampagne in om de hiërarchie van het eten van het ei in het huishouden te veranderen.'

SIGHTANDLIFE.ORG

TOEKENNING DIORAPHTE 200.000 euro

One Acre Fund bomen, bonen en pinda's voor een beter leven

Oprichter Andrew Youn beloofde in 2016 in het jaarbericht van Dioraphte dat One Acre Fund in 2020 wereldwijd 1,25 miljoen boerenfamilies zou ondersteunen. Volgens Robert Amelung van de Nederlandse afdeling heeft de ngo zich aan deze belofte gehouden. 'We bedienen nu zo'n anderhalf miljoen *smallholder farmers*. Dat zijn boeren met een stuk grond ongeveer ter grootte van een voetbalveld. De ambitie is in 2024 om 2,5 miljoen boerenfamilies te ondersteunen.' In Malawi groeide het aantal ondersteunde kleine boeren van 939 in 2015 tot 60.000 in 2022. 'Misschien helpen we dit jaar wel 85.000 boeren. Mede door schaalvergroting weten we de kosten per boer steeds verder omlaag te brengen. Toen we begonnen lag die op 46 euro per boer, nu nog maar op 18 euro.'

Klimaatverandering

Dioraphte draagt bij aan een programma dat het

levensonderhoud van 6.800 families in het Machinga District in Malawi verbetert. Dat gebeurt via vier interventies: via de diversificatie van gewassen in plaats van maïs, het uitbreiden en verbeteren van zogenoemde *buy back trials*, het planten van bomen voor financieel en milieutechnisch gewin en het vergroten van de oogsten via precisiebemesting. 'We proberen boeren in plaats van maïs, pinda's en bonen te laten telen. Dat brengt veel voordelen met zich mee. Die gewassen zijn bestendiger tegen klimaatveranderingen en dragen bij aan een afwisselendere en rijkere voeding. Om de boeren mee te krijgen kopen we in de eerste jaren bijvoorbeeld de pinda's tegen een redelijke prijs op en verkopen die weer door.'

Multifunctionele bomen

Het planten van bomen is een experiment waarvan Amelung veel verwacht. 'In het verleden zijn in Malawi bijna alle bomen illegaal gekapt. Met hulp van de kleine boeren

proberen wij zo veel mogelijk bomen weer terug te planten. Daarvoor hebben we *community-kwekerijen* opgezet, met 12.000 bomen per kwekerij. De bedoeling is dat boeren die met onze steun afnemen en langs hun akkers planten. Ze brengen schaduw, gaan erosie tegen en de bladeren zijn geschikt veevoer. Zelfs de takken zijn bruikbaar, als bonenstaken.'

oneacrefund.org

TOEKENNING DIORAPHTE

150.000 euro

Female Cancer Foundation sneeuwbalwerking van train de trainers

In 2016 steunde Dioraphte al een zogenoemd See & Treat-project in Kagadi (Oeganda) in de strijd tegen baarmoederhalskanker. Het principe is heel simpel: een verloskundige of verpleegkundige stipt daarvoor de baarmoedermond aan met een wattenstaafje gedrenkt in een azijnoplossing. Als de aangestipte zone verkleurt door de azijn, duidt dit erop dat de vrouw op termijn baarmoederhalskanker kan krijgen. Als het staafje zo'n verkleuring vertoont, wordt de vrouw direct preventief behandeld, tijdens hetzelfde bezoek. Deze See & Treat-screening met de VIA-methode (Visual Inspection with Acetic Acid) kost slechts tien euro per vrouw.

Mastertrainers

Met een nieuw project verplaatst Female Cancer Foundation (FCF) haar werkveld naar de omliggende districten. Daar wil ze het driejarige project opschalen van 7.500 naar 15.000 gescreende vrouwen. Daarnaast start FCF samen met haar lokale partner URDT en in samenwerking met het Oeganda Cancer Institute een Training of Trainers-programma. In drie jaar tijd worden veertig *mastertrainers* opgeleid die verpleegkundigen verder in de screeningsmethode trainen, met een uiteindelijk bereik van tweehonderd verpleeg- en verloskundigen. Met het oog op de toekomst is vooral dat laatste aspect van groot belang, aldus projectmanager Jerica van Niekerk. 'Het is belangrijk de expertise breed te verspreiden. We starten met een paar *health centers* en trainen door met de pareltjes onder de verpleegkundigen. Die nemen de vaardigheden dan weer mee naar andere *health centers*, zodat een sneeuwbaaleffect ontstaat en de Oegandese vrouwen op steeds meer plekken terecht kunnen. Niet alleen voor de *screening*, maar ook voor de eventueel benodigde behandeling.'

Baarmoederhalskanker in een vroeg stadium ontdekken en behandelen kan duizenden levens redden.

Bewustwording

Daarvoor is wel bewustwording van het probleem nodig: allereerst bij vrouwen, maar ook bij mannen. Voorlichting gebeurt nu via radio, flyers, presentaties en er wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van bijeenkomsten die worden georganiseerd door lokale leiders. Van Niekerk: 'Er is nog veel onwetendheid, ook bij *health centers*. Het zou mooi zijn als de *screening* vast onderdeel gaat uitmaken van de moeder- en kindzorg. Baarmoederhalskanker in een vroeg stadium ontdekken en behandelen kan duizenden levens redden.'

FEMALECANCERFOUNDATION.ORG

TOEKENNING DIORAPHTE 75.000 euro

Crown Packaging & Plastics Ethiopia
eerst werkgelegenheid,
dan pas winst

Bij wijze van uitzondering heeft Dioraphte een 'social enterprise' gefinancierd. Met behulp van een lening van Dioraphte begonnen de Friese ondernemers Gerard en Baukje van der Wal in Ethiopië in 2010 een bedrijf in verpakkingen. Niet met als eerste doel winst te maken, maar om werkgelegenheid te creëren en de Ethiopische economie een prikkel te geven. 'Inmiddels hebben we zeventig mensen op de loonlijst die niet alleen salaris krijgen, maar ook een sterk gevoel van eigenwaarde.'

Gerard van der Wal is een man met een missie en een uitgesproken mening. Zoals: 'De wereld gaat aan hebzucht ten onder.' En: 'Belasting betalen is een verantwoordelijkheid.' Uitspraken die je niet vaak hoort van een ondernemer. Toch is Van der Wal wel degelijk een echte ondernemer, zij het een met 'ideologische bijbedoelingen'. Al op jonge leeftijd begon hij zijn eigen bedrijf, verkocht het en trok met zijn vrouw een jaar rond in Afrika. Onderweg deden ze vrijwilligerswerk 'op het snijvlak van ontwikkelingswerk, business en zending'. Gedurende dat jaar groeide het besef bij Van der Wal dat hij iets wilde bijdragen aan de wereld, maar niet via het reguliere ontwikkelingswerk. 'Ik wilde als ondernemer mijn talenten inzetten.'

Tax Payer Award

Toen hem het verzoek bereikte om in Ethiopië verpakkingen te produceren voor de lokale markt, ontwikkelde Van der Wal een businessplan en zocht daar de juiste investeerders bij. Dat wil zeggen: investeerders die het niet in eerste instantie om geld te doen was, maar om ideële doelen. 'Al eerder leende Dioraphte ons geld tegen, ik geloof, vijf procent rente en kocht een deel van de aandelen.' Met het geld huurde Van der Wal een bedrijfspand en schafte hij de nodige machines aan om yoghurt- en drinkcupjes te produceren, producten die voorheen geïmporteerd moesten worden. 'Maar we hebben nooit gekozen voor een geautomatiseerd machinepark, onze eerste intentie was werkgelegenheid creëren. Inmiddels hebben we zeventig mensen in dienst, die we goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden bieden. Zij voelen zich medeverantwoordelijk voor het bedrijf en zijn trots op hun werk. Bovendien betalen zij en wij als bedrijf belasting, waardoor de lokale gemeenschap zich verder kan ontwikkelen. Een paar maanden geleden kregen wij uit handen van de

Ethiopische premier de Silver Tax Payer Award, de prijs voor de meest betrouwbare belastingbetalers. Daar ben ik trots op. Belasting betalen is geen straf, maar een middel om de gemeenschap te helpen.'

Koffie

Ondanks of misschien wel dankzij de idealistische doelstellingen draait het bedrijf goed. Naast de lokale afnemers is Holland Dairy de grootste afnemer van Crown Packaging & Plastics. 'Het mooie is dat niemand van de aandeelhouders voor het geld heeft bijgedragen, maar dat ze allemaal een aardig rendement hebben gemaakt. Ook Dioraphte. Daarnaast is de eerste lening terugbetaald en hebben we een nieuwe lening, gekregen in 2018, ook al afgelost.' Het bedrijf draait inmiddels tien jaar en Van der Wal en zijn vrouw zijn te veel pionier om tevreden achterover te leunen. Ze willen het kunstje nog eens uithalen, maar nu met koffie. 'Koffie wordt in Ethiopië verbouwd, maar elders gebrand en verpakt tot eindproduct. En daarmee wordt het meeste geld verdiend, dat dus niet ten goede komt aan de Ethiopische samenleving. Daarom willen we dat hele productieproces ter plekke gaan doen en veel banen creëren. Daarvoor zoek ik weer investeerders en aandeelhouders die winst niet als hoogste doel zien. Misschien kunnen we samen een deuk in het ongezonde kapitalisme slaan.'

CROWNETHIPIA.COM

'Koffie wordt in Ethiopië verbouwd, maar elders gebrand en verpakt tot eindproduct. En daarmee wordt het meeste geld verdiend, dat dus niet ten goede komt aan de Ethiopische samenleving. Daarom willen we dat hele productieproces ter plekke gaan doen en veel banen creëren.'

Gerard van der Wal

Dorcas verbeteren van de waardeketens van gras en zuivel in Kenia

David is een inwoner van Munathi, een dorp in Makueni County, Kenia. Hij is lid van de door Dorcas ondersteunde Mbata Farmer Field School. Voordat hij aan het project deelnam hadden hij en zijn gezin een koe en vijf geiten die zich voedden met het voorhanden zijnde gras. Door de droogte in 2016 gaf de koe niet voldoende melk meer voor de familie. Om toch te voorzien in de eerste levensbehoeften, verkocht David twee geiten, waardoor zijn kleine boerenbedrijf nog minder levensvatbaar werd. 'In mijn omgeving zag ik dat boeren trainingen volgden op de Mbata Farmer Field School. Ik raakte geïnteresseerd en sloot me ook aan. In de trainingen leerden we over melkproductie, over het inzaaien van omgeploegd land en het oogsten van zaden. Ook kregen we training in het conserveren van gedroogd gras.'

Melkkoeien

Met de opgedane kennis zaaide David gras op zijn vijf acres (= twee hectare), oogstte vervolgens 925 kilo droog gras en 1.000 kilo graszaad. 629 kilo gras verkocht hij, de rest hield hij voor zijn vee. Van het zaad verkocht hij 850 kilo en de resterende 150 kilo gebruikte hij voor het inzaaien van zijn land. Van de winst kocht hij twee extra koeien, drie geiten en betaalde hij het schoolgeld voor zijn kleinkinderen. 'Inmiddels heb ik vier melkkoeien die per dag 17 liter melk produceren. Mijn plan is 15 acres te gaan beweiden, met nog eens drie extra koeien. Dat zorgt voor hogere opbrengsten en meer inkomsten voor mijn gezin.'

DORCAS.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 85.000 euro

Met het Makueni Pasture and Milk Value Chain-project in Kenia wil Dorcas in drie jaar de waardeketens van gras- en melkproductie verbeteren. De beoogde resultaten in het derde jaar van het project (mei 2021 – april 2022) zijn:

- een toename van het inkomen van boerenhoushoudens uit verkoop van gras en melk;
- per seizoen slaat de coöperatie 20.000 balen hooi op, zodat verkoop op een gunstig moment kan plaatsvinden;
- van de 3.314 deelnemende boeren aan de twee waardeketens zijn er 1.753 vrouw;
- 180 boeren en ondernemers hebben toegang tot externe microfinanciering.

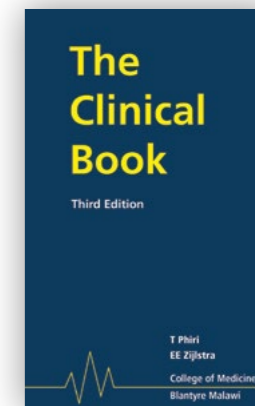
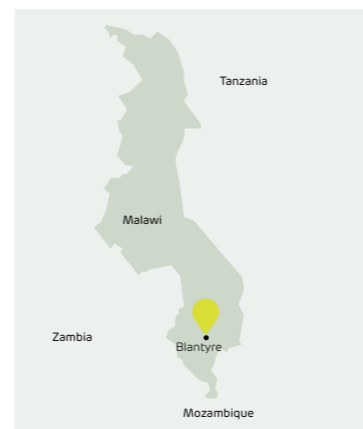

AMC Foundation handboek geneeskunde op zakformaat

Het academisch ziekenhuis College of Medicine van het Queen Elizabeth Central Hospital in Blantyre, Malawi, verzorgt de opleiding van artsen en clinical officers (HBO-artsen) die na hun opleiding verantwoordelijk worden voor de gezondheidszorg in de districten. De afdeling interne geneeskunde van dit ziekenhuis heeft een aantal jaren geleden een handzaam boekje samengesteld voor coassistenten, clinical officers en artsen. Het boekje, *The Clinical Book*, past in de zak van een witte jas en geeft in de dagelijkse praktijk direct toegankelijke steun voor diagnostiek en behandeling van veel voorkomende klinische problemen, rekening houdend met de beperkte mogelijkheden ter plaatse.

Met financiële steun uit Nederland verscheen in 2007 de eerste editie in een oplage van 3.600 exemplaren. Sindsdien heeft het boekje zijn nut bewezen en werd het in 2008 herdrukt. De inhoud van *The Clinical Book* is nu geheel herzien door de Malawiaanse internisten en klaar voor de derde editie. Ook voor deze uitgave is weer financiële ondersteuning vanuit Nederland nodig. Met steun van onder meer Dioraphte worden 5.000 exemplaren gedrukt en verzonden naar het Queen Elizabeth Central Hospital.

AMC.NL/WEB/AMC-FOUNDATION
TOEKENNING DIORAPHTE 8.000 euro

Het boekje past in de zak van een witte jas en geeft in de dagelijkse praktijk direct toegankelijke steun voor diagnostiek en behandeling van veel voorkomende klinische problemen.

Sociale Initiatieven in Nederland

Dioraphte steunt sociaal-maatschappelijke projecten die menswaardigheid en zelfredzaamheid willen vergroten. Wij richten ons daarbij op mensen in armoede, mensen met een functiebeperking, ouderen en mensen met een vluchtelingen- of migratieachtergrond.

Onze voorkeur gaat uit naar projecten en activiteiten die grote groepen in onze samenleving bereiken.

148 toekenningen
totaal 3.436.434 euro

Stichting Mano van statushouder tot volwaardig staatsburger

Met het programma SamenDoorSamen wil stichting Mano de zelfredzaamheid en participatie van Rotterdamse statushouders verhogen. 'Het bijzondere is dat het programma wordt toegespitst op de behoefte van de deelnemer,' aldus oud-deelnemer Lubana Hanifah.

Stichting Mano zet zich al 16 jaar in voor kwetsbare Rotterdammers die moeilijk meekomen in de samenleving. Toen in 2015 veel mensen uit met name Syrië en ook Eritrea naar Nederland vluchtten, staken projectcoördinator Daphne Hebing en programmamanager Lieke Galbraith de koppen bij elkaar met de vraag: hoe kunnen we al die nieuwkomers een warm welkom bieden? Het antwoord was het programma SamenDoorSamen. Hebing: 'We zijn direct gestart met een-op-eenbegeleiding, met extra taalonderwijs, het wegwijs maken in de stad, het bieden van workshops en het vergroten van hun sociale netwerk. Nu, zes jaar verder, is het programma meegegroeid met de doelgroep. We gaan uit van de vraag: wat heb je echt nodig om een volwaardig burger van Nederland te kunnen zijn?'

Instroomniveau

Inmiddels nemen gemiddeld zo'n 300 statushouders jaarlijks deel aan SamenDoorSamen. Inspelend op hun instroomniveau is het programma onderverdeeld in drie elkaar opvolgende trajecten. Via SamenStarten in Rotterdam maken statushouders die niet of nauwelijks Nederlands spreken zich met laagdrempelige taallessen en taalcoaching de taal eigen. Na afloop beschikken zij over het niveau om in te stromen in SamenActief in Rotterdam. Daarin gaan statushouders samen met een maatje aan de slag met de taal, dagbesteding, de opbouw van een sociaal netwerk en de praktische voorwaarden om in Rotterdam een bestaan op te bouwen. In het vervoltraject SamenaandeSlag in Rotterdam worden statushouders voorbereid op een opleiding of een baan. 'Daarnaast kunnen statushouders deelnemen aan verschillende aanvullende trajecten, gericht op IT en ondernemerschap, en aan ontmoetingsactiviteiten,' aldus Hebing. 'Ook neemt de inzet van de ervaringsdeskundigen een steeds belangrijker plek in binnen ons programma.'

Leesmaatje

Eén van die ervaringsdeskundigen is Lubana Hanifah. Zes jaar geleden vluchtte zij met haar gezin vanuit Syrië naar Nederland. 'Op de school van mijn kinderen kwam ik in contact met Daphne en zij hielp mij aan een voorleesmaatje. Binnen zes maanden zat ik op taalniveau A2, omdat ik heel gemotiveerd was om aan de samenleving deel te nemen.' In Syrië was Lubana opgeleid tot scheikundige, maar in die richting werk zoeken was geen optie omdat ze intussen astma had ontwikkeld. Om erachter te komen welk werk haar wel paste, begon ze met de Toekomsttraining en maakte ze samen met een coach van Mano een stappenplan. 'Ik begon aan een studie Accountancy aan de hogeschool, maar moest daarmee helaas om privéredenen stoppen. Wel heb ik een cursus Boekhouden voltooid.'

Drive

Dankzij SamenDoorSamen verbeterde Lubana haar sociaal-communicatieve vaardigheden en vergrootte ze haar netwerk. Intussen ging ze als vrijwilliger en als docent-assistent aan de slag. De drive van Lubana bleef niet onopgemerkt. Ze kreeg een baan aangeboden bij een accountantskantoor, maar ook stichting Mano dong naar haar gunsten. Inmiddels is Lubana daar zestien uur per week aan de slag als projectsecretaris en werkt ze acht uur per week als ervaringsdeskundige. Zij is een van de vele medewerkers bij Mano met een vluchtelingenachtergrond. Lubana: 'Mensen zijn opener tegen ons. Ik heb vergelijkbare ervaringen. We zijn getraind in het omgaan met psychosociale problematiek, maar als je een heftig verhaal tegenkomt, raakt je dat toch in je hart.'

[STICHTINGMANO.NL](https://www.stichtingmano.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 45.000 euro

KDC Aandachtslab therapeutisch zwembad voor kinderen met EMB

Bij de oplevering van het Rijswijkse dagcentrum voor kinderen met een Ernstige Meervoudige Beperking (ook gesteund door Dioraphte) voorspelde initiatiefneemster Maud Halkes het al: binnen afzienbare termijn zou in de voormalige school een zwembad komen. En wat de voorzitter van de raad van bestuur van het KDC Aandachtslab in haar hoofd heeft, is meestal geen luchtfietsrij: op 29 oktober 2021 is het therapeutische zwembad feestelijk geopend. 'Toen de kinderen voor het eerst het water ingingen, zag ik alleen maar blije gezichten. Mijn dochter, die zelf ook een EMB-kind is, wil het liefst de hele dag in het zwembad zijn.'

'Toen de kinderen voor het eerst het water ingingen, zag ik alleen maar blije gezichten. Mijn dochter wil het liefst de hele dag in het zwembad zijn.'

Initiatiefneemster Maud Halkes

de prijzigste oplossing. Via acties, fondsen en subsidies wist Halkes de benodigde 6,5 ton bij elkaar te krijgen. Het zogenoemde AandachtsBad van negen bij vier meter ligt inmiddels te klotsen in de voormalige kantine. 'Het is nog te vroeg om iets te zeggen over de fysieke vooruitgang van de kinderen. Wel zie ik al sociale vooruitgang. Sommige kinderen zijn nauwelijks benaderbaar, maar in het water is contact met ze maken veel makkelijker.'

[AANDACHTSLAB.NL](https://www.aandachtslab.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 25.000 euro

Opwaartse druk

Halkes legt uit waarom zwemmen voor kinderen met EMB zo belangrijk is: 'Het gaat om kinderen met een korset, in een rolstoel, die niet kunnen lopen. Door de opwaartse druk is bewegen in water uitermate geschikt om te rekken, strekken en te bewegen, maar ook juist om bepaalde spieren te ontspannen en gewrichten te ontlasten, waardoor de kinderen optimaal kunnen ontspannen. Ook zorgt bewegen in warm water voor pijnbestrijding, balans en evenwicht, verbeterde weerstand en een betere conditie.'

Sociale vooruitgang

Het probleem is dat er in de regio Den Haag een tekort is aan zwemwater. En als er al een zwembad beschikbaar is, is het water vaak te koud voor kinderen met EMB. Bovendien is een busrit voor hen al zo intensief, dat daarna zwemmen te uitputtend is. Een zwembad in eigen huis, met de benodigde aanpassingen, bleek de beste maar ook

Dirk Kuyt Foundation sporten met beperking bij vereniging om de hoek

De Dirk Kuyt Foundation streeft ernaar dat de circa 1,2 miljoen mensen met een beperking een aangepaste sport naar hun keuze kunnen beoefenen, en dat ook op een redelijke afstand van hun woonplaats kunnen doen. Bovendien moeten aangepaste sporten meer als volwaardige sport worden geaccepteerd. Beide doelen komen dichterbij dankzij de Dirk Kuyt Foundation Regio-competities.

Dioraphte ondersteunt de ontwikkeling van twee nieuwe competities: een *framerunning* competitie voor volwassenen en een schuiftafeltenniscompetitie voor alle leeftijden. Mensen met een beperking kunnen deze sporten beoefenen bij een reguliere vereniging, en naar keuze in competitieverband.

In 2021 konden door de beperkende maatregelen minder activiteiten plaatsvinden dan vooraf gepland; niettemin zijn bij vier verenigingen clinics *framerunning* gegeven. Bij vier andere verenigingen zijn inmiddels al groepen gestart. Momenteel hebben ruim dertig volwassenen zich definitief bij een atletiekvereniging aangesloten om te gaan *frame*-*runnen*. Verder is het materiaal voor het schuiftafeltennis geproduceerd en als proef naar acht verenigingen gestuurd. In oktober 2021 vond de officiële start van dit project plaats bij tafeltennisvereniging Swift in Deventer.

[DIRKKUYTFOUNDATION.NL](https://www.dirkkuytfoundation.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 5.000 euro

'Voor velen van ons is sporten vanzelfsprekend, maar voor mensen met een beperking is dit helaas niet het geval. Juist voor deze groep wil ik sport mogelijk maken, zodat zij kunnen ervaren hoe leuk sporten is. Niet alleen als fysieke inspanning, maar ook om de sociale omgeving te verbreden.'

Dirk Kuyt

Da Capo informele taallessen sleutel tot participatie

'Taalvaardigheid is een belangrijke voorwaarde voor een volwaardige deelname aan de samenleving. Da Capo is in Apeldoorn al meerdere jaren op dit vlak actief. 'We bereiken meer dan honderdvijftig migranten per jaar met taallessen en activering,' aldus projectleider Marleen Hoogenboom. 'Zowel uit onderzoek als uit onze dagelijkse praktijk blijkt dat een gecombineerde inzet van formele lessituaties en informeel leren, met ondersteuning van vrijwilligers, een grote meerwaarde heeft. Daarom ontplooiën we verschillende activiteiten waarbij mensen elkaar ontmoeten, samen iets doen en ondertussen beter Nederlands leren.'

Moestuin

De bijdrage van Dioraphte is niet geoordeeld, zodat Da Capo de donatie breed kan inzetten. Hoogenboom:

'Bij Da Capo leer ik hoe ik me in praktijksituaties moet redden. Hoe ik een afspraak moet maken bij de tandarts, hoe ik moet praten bij een loket van de gemeente.'

Olga

'Het geld gaat naar de taallessen voor groepen, naar de kookstudio, het naaiatelier, het taalcafé en de cursussen Verbinden en Taal. En in 2022 beginnen we met een handwerkcafé en een moestuin.' De kookstudio en het naaiatelier zijn bescheiden verdienmodellen, maar ook daar staan ontmoeten en spelenderwijs de taal leren centraal. 'In eerste instantie richtten we ons op vrouwen, omdat die toch vaker thuis zitten en daarom de taal minder oppikken. Anderhalf jaar geleden zijn we begonnen met mannengroepen, maar die lopen toch minder.'

Blokker

De Russische Olga bezoekt de taallessen voor groepen. Olga is sinds 2020 in Nederland. In haar eerste jaar nam ze maar liefst vier keer per week deel aan de groepslessen. 'Toen ik hier kwam, sprak ik geen woord Nederlands. Ik ging bijna elke dag naar taallessen omdat ik weet dat taal heel belangrijk is voor integratie, voor werk, voor praten. Bij Da Capo leer ik hoe ik me in praktijksituaties moet redden. Hoe ik een afspraak moet maken bij de tandarts, hoe ik moet praten bij een loket van de gemeente.' Inmiddels heeft Olga haar taallessen teruggeschroefd naar twee keer per week. 'De andere drie dagen werk ik in de winkel van Blokker. Ook daar kan ik de lessen toepassen.'

[STICHTINGDACAPO.NL](https://www.stichtingdacapo.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 15.000 euro

Follow Your Sun kwetsbare kinderen ontdekken hun talenten

Kinderen over de Follow Your Sun-lessen:

'Als je ergens mee zit, kun je je uiten zodat je gedachten niet te ver gaan.'

'Je leert elkaar steeds beter kennen en beseft wat anderen hebben meegemaakt.'

'Dat iedereen zich veilig moet voelen.'

'Als iemand depressief is, kun je daar rekening mee houden.'

'Je leert hoe je dingen van jezelf kunt verbeteren.'

'Je gaat meer nadenken wat je nou echt leuk vindt, wat je belangrijk vindt en waar je goed in bent.'

Stichting Follow Your Sun draagt bij aan een wereld waarin kinderen gestimuleerd worden om eigen keuzes te maken op basis van hun kernwaarden en vertrouwen in zichzelf. Het is essentieel dat kinderen inzicht krijgen in hun unieke talenten en kwaliteiten. Follow Your Sun biedt hiervoor verschillende lesprogramma's en naschoolse activiteiten. Zo krijgt ieder kind de mogelijkheid om zijn of haar talenten te ontdekken en een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving.

Resultaten:

- Bereik van 630 kwetsbare kinderen en jongeren;
- Inzet door 45 professionals en vrijwilligers;
- Samenwerking met 10 scholen in de regio Den Haag en Utrecht;
- Meer (financieel) draagvlak vanuit scholen en gemeenten.

Achterstandswijken

Stichting Follow Your Sun focust zich primair op kwetsbare kinderen en jongeren in achterstandswijken in de leeftijd van 9 tot 14 jaar. Deze kinderen groeien op in een omgeving waar zich een opeenstapeling van maatschappelijke problemen voordoet. Een combinatie van armoede en een gebrek aan een sociaal netwerk kan bijvoorbeeld leiden tot schooluitval en/of criminaliteit. Tijdens de coronapandemie is gebleken dat vooral in deze wijken een grote behoefte is aan extra aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van deze kinderen, die tijdens de coronacrisis nog verder achterop dreigen te raken.

[FOLLOWYOURSUN.NL](https://www.followyoursun.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 15.000 euro

SUN Nederland noodhulp mag niet van toeval afhankelijk zijn

Ondanks alle voorzieningen die Nederland rijk is, hebben sommige mensen toch urgente financiële problemen. Zij kunnen via dienst- en hulpverleners noodhulp aanvragen bij een bureau van Stichting Urgente Noden (SUN). 'Nood is nood, daar hebben we geen definitie voor,' aldus directeur Nathalie Boerebach. 'SUN-noodhulpbureaus geven giften voor oneindig veel verschillende doeleinden.'

een korte historie: SUN Nederland gaat eigenlijk terug tot 1914, toen een rechtsvoorganger werd opgericht om de noden van de Belgische vluchtelingen te verlichten. Ze hadden geen huis, geen kleren, geen schoolspullen. Na de Eerste Wereldoorlog diende de Grote Depressie zich aan en daarna de Tweede Wereldoorlog. Kortom, de behoefte aan noodhulp bleef bestaan. Toen in 1963 de Algemene Bijstandswet werd ingevoerd, namen veel gemeenten afscheid van de noodhulpbureaus. Tegen de tijd dat de bijstand niet alle nood bleek te lenigen, waren er nog maar vijf bureaus over. En dat terwijl de problematiek en complexiteit rondom armoede, schulden en urgente noden steeds groter wordt. 'We hebben nu niet voor niets een minister voor Armoede,' aldus Nathalie Boerebach. 'Inmiddels zijn er weer 26 bureaus die samen ruim 100 gemeenten bedienen. Omdat noodhulp naar onze mening niet van het toeval afhankelijk mag zijn, is landelijke dekking onze ambitie.'

Makelaars

SUN Nederland is de ontwikkelorganisatie van de lokale noodhulpbureaus. Dioraphte investeert in de *overhead* van SUN Nederland en zorgt daarmee voor een vliegwiel-effect. SUN Nederland en de noodhulpbureaus brengen namelijk in gemeenten in Nederland private geldstromen voor urgente noden op gang die er anders niet waren geweest of onbenut waren gebleven. De noodhulpbureaus krijgen geld van lokale of regionale partijen zoals kerken, ondernemers, fondsen of particulieren. De aanvragen en de aanvragers zijn heel divers, weet Boerebach. 'We hebben geen vastomlijnde doelgroepen of doelbestemming

en geen vaste bedragen. De lokale bureaus zijn goed in het makelen en schakelen van geld en goederen. De donateurs hebben de garantie dat hun donatie voor honderd procent ten goede komt aan de doelgroep. Met de steun van Dioraphte hebben we onder meer veel nieuwe donateurs kunnen mobiliseren en hebben we recent drie nieuwe noodhulpbureaus opgericht.'

Anja heeft vijf kinderen, is slachtoffer van huiselijk geweld en ligt in een scheiding. Alle bankrekeningen staan nog op naam van haar man en hij ontvangt de toeslagen, maar betaalt nergens aan mee. Om de toeslagen op haar eigen naam te kunnen zetten, is naar hem een adresonderzoek ingesteld. Dit onderzoek duurt drie maanden. Om te voorkomen dat Anja op straat komt te staan en de kracht verliest voor haar kinderen te zorgen, schenkt het SUN-noodhulpbureau haar ter overbrugging drie maanden leefgeld.

Signalering

Samen met de noodhulpbureaus ontwikkelt SUN Nederland, en ook daar draagt Dioraphte aan bij, het Datadashboard Urgente Noden (DUN). 'Het is net operationeel,' aldus Boerebach. 'We gaan DUN nu vullen met gegevens van de lokale bureaus. Alle aanvragen, donaties, leeftijd van de aanvragers. Ook laden we het DUN met meer algemene informatie, zoals de cijfers van het CBS. Straks kunnen we met een druk op de knop bepaalde tendensen ontdekken of zien bij welke doelgroepen bepaalde problematiek het urgentst is. Deze signalering geeft ons handvatten voor gesprekken met de gemeenten en het Rijk. Samen kunnen we interessante informatie ontsluiten die voeding kan geven aan het beleid. Systeemverandering is zaak van de lange adem. Met DUN dragen we ons steentje daaraan bij. Maar intussen vergeten we niet te handelen.'

[SUNNEDERLAND.NL](https://www.sunnederland.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 75.000 euro

SteunouderNL meer lucht voor kind en ouder(s)

Stichting SteunouderNL organiseert informele steun aan gezinnen die om wat voor reden dan ook overbelast zijn. Vrijwilligers bieden een of twee dagdelen per week een gastvrij thuis aan een kind. Zo verlichten de steunouders de zorg van de ouders en bieden ze kinderen een plek waar ze onbekommerd kind kunnen zijn. 'In principe kloppen gezinnen uit alle lagen van de samenleving bij ons aan, maar we kijken natuurlijk wel wie een steunouder het hardst nodig heeft,' vertelt directeur Maria Wassink: 'Dat zijn toch vaak gezinnen met een dunne portemonnee en geen netwerk om op terug te vallen.'

De werkwijze van SteunouderNL is bedoeld om de veerkracht van kind en ouders te versterken en de inzet van zwaardere zorg te voorkomen. De stichting kiest ervoor om haar werkwijze altijd in te bedden bij een lokale welzijnsorganisatie. 'In onze ervaring is dat de beste garantie

voor een duurzame verankering in het sociale beleid van een gemeente.'

Matches

De begeleiding van het opstarten brengt kosten met zich mee voor de welzijnsorganisatie en daarnaast is er de jaarlijkse bijdrage voor landelijke kosten. Dankzij de steun van Dioraphte krijgen vier nieuwe gemeentes een tegemoetkoming in de landelijke kosten om te beginnen met Steunouder. In 2021 werkten 23 welzijnsorganisaties met het concept, goed voor zo'n zeven matches per organisatie per jaar. Wassink: 'De teller staat begin 2022 op 36 organisaties. Onze ambitie is in 2022 door te groeien naar 45-50 organisaties. Ons concept wordt door veel gemeentes vanwege de preventieve werking omarmd. Gezinssituaties lopen minder vaak uit de hand. Uit een eerste impactmeting blijkt: Steunouder verbetert de

sociale ontwikkeling van het kind en verlaagt het stressniveau van ouders.'

[STEUNOUDER.NL](https://www.steunouder.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 47.500 euro

Stan (12) gaat iedere week langs bij zijn steunmoeder Petra en haar zoon Lucas. Thuis gaat het niet altijd even goed tussen Stan en de rest van zijn gezin. Omdat hij een vorm van autisme heeft, wordt hij soms erg boos. 'Bij Petra is het rustig. Dan kan ik mijn hoofd leegmaken en gaat het thuis ook beter. Ik maak dan minder ruzie met mijn broertje.'

Move meer kansen voor meer jongeren

Stichting Move streeft naar meer gelijkwaardigheid en inclusiviteit in de Nederlandse maatschappij. Ze zet zich in voor kinderen en jongeren van 10 tot 16 jaar die minder kansen krijgen dan hun leeftijdsgenoten. In een doorlopende leerlijn van maatschappelijke projecten ontdekken zij hun talenten, en welke waardevolle positie zij in de samenleving kunnen innemen. Studenten en kinderen met minder kansen met elkaar verbinden is het leidende principe achter Move. In 2021 ging het om ruim 6.300 kinderen en jongeren en bijna 900 studenten.

Move maatje

Het partnerschap met Dioraphte bestaat al jaren. 'Het fijne is dat Dioraphte ons ondersteunt op organisatieniveau: dit geeft de mogelijkheid om echt te investeren in de ontwikkeling van de organisatie zelf,' vertelt directeur en oprichter Michiel Bodt. 'Zo hebben we in coronatijd onze maatschappelijke projecten weten te verbreden van twee naar vijf. Door de lockdown gedwongen ont-

'Met het project Move maatje heeft mijn groep heel mooie dingen bereikt. Ook in coronatijd stond Move voor ons klaar. Zo heeft een aantal leerlingen uit mijn klas een maatje aan wie zij vragen kunnen stellen, met wie ze even kunnen kletsen, maar van wie ze ook uitdagingen krijgen!'

Lisa Oudenaalder, docent op de Mattheusschool in Utrecht

wikkelden we alternatieve projecten als Move maatje, waarbij een student een-op-een wordt gekoppeld aan een leerling van groep 8 en hem of haar een soort introductie cursus middelbare school geeft. Inmiddels is Move maatje onderdeel van onze reguliere projecten.'

Autonomie

Ook is Move bezig met de implementatie van een nieuw organisatie model. 'In de dertien jaar dat we bestaan, is de structuur hetzelfde gebleven. Inmiddels hebben we dertig mensen in dienst en zijn we actief in veertien

steden. De lokale projectcoördinatoren willen we meer autonomie geven, met een kwaliteitsstandaard als leidraad. De directeur gaat zich minder bezighouden met de operationele zaken en zich meer richten op beleid en strategie.' Verder spant Bodt zich in om de banden met JINC, Petje Af, Jong Ondernemen en het Nederlands Debat Instituut aan te halen. 'Tussen dit soort organisaties is veel concurrentie, terwijl samenwerking veel vruchtbaarder is voor de doelgroep.' De komende jaren gaat Bodt als aanjager fungeren van bovengenoemd samenwerkingsverband. Het directeurschap gaat met ingang van 2022 over naar Jony Ferket.

[STICHTINGMOVE.NL](https://www.stichtingmove.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 50.000 euro

SchuldHulpMaatje **samen schrap** zetten tegen schuldengolf

Vereniging SchuldHulpMaatje Nederland biedt mensen met (dreigende) schulden vroegtijdig hulp en helpt hen op weg naar een schuldenvrij leven. Met het meerjarig project Samen Duurzaam uit de Schulden speelt SchuldHulpMaatje in op de verwachte boeggolf aan schulden als gevolg van COVID-19. De harde effecten hiervan voor huishoudens in een kwetsbare financiële positie verwachten we in de komende jaren,' aldus directeur Carla van der Vlist. 'Momenteel zijn we actief in 144 gemeenten van Nederland vanuit 106 locaties met ongeveer drieduizend vrijwilligers. Als vereniging willen we ons op de golf voorbereiden door onze locaties plaatselijk te ondersteunen om zo samen meer, eerder, beter en sneller mensen duurzaam uit de schulden te helpen'.

[SCHULDHULPMAATJE.NL](https://www.schuldhulpmaatje.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 50.000 euro

Het (beoogde) resultaat van het project Samen Duurzaam uit de Schulden in cijfers:

In 2021 hielp SchuldHulpMaatje 41.000 mensen preventief online en 8.500 mensen persoonlijk.

In 2025 wil de Vereniging jaarlijks 50.000 mensen online preventief helpen en 20.000 mensen persoonlijk.

Odensehuis Doorwerth **een veilige** plek voor mensen met beginnende dementie

In de gemeente Renkum neemt het aantal mensen dat lijdt aan dementie zéér snel toe. Van de 33.000 inwoners zijn zo'n 900 inwoners gediagnostiseerd met dementie. Een actieve groep mantelzorgers heeft het initiatief genomen om voor kwetsbare, nog thuiswonende ouderen en mensen met beginnende dementie een Odensehuis op te richten. Hun inzet heeft in oktober 2019 geleid tot de officiële opening van het Odensehuis Doorwerth.

De financiële bijdrage van Dioraphte wordt allereerst gebruikt voor uitbreiding van de openingstijden in Doorwerth om meer ouderen te bereiken en om ervoor te zorgen dat ze actief blijven meedoen in de samenleving. Daarnaast helpt Odensehuis Doorwerth bij het opzetten van een Odensehuis in de gemeente Overbetuwe. Vanuit deze gemeente is veel vraag naar een veilige plek voor een gezellig samenzijn en activiteiten voor mensen met beginnende dementie. De fysieke afstand – de overkant van de Rijn – is een belemmering voor deze kwetsbare ouderen om naar Doorwerth te komen.

[ODENSEHUISDOORWERTH.NL](https://www.odensehuisdoorwerth.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 10.000 euro

HipHelpt **praktische hulp doorbreekt** sociaal isolement

De aanpak is eenvoudig: HipHelpt linkt mensen met een klein sociaal netwerk en beperkte financiën aan vrijwilligers in hun directe omgeving die beschikken over tijd en het gewenste talent. Zij geven laagdrempelige, eenvoudige sociale en praktische hulp. Inmiddels ondersteunt HipHelpt jaarlijks zo'n tienduizend mensen via ongeveer 3.500 hulpaanbieders. De hulp wordt voor tachtig procent geboden in een straal van drie kilometer, waardoor meer sociale verbinding ontstaat in de wijk.

Met de bijdrage van Dioraphte wil HipHelpt het aantal hulpcontacten en hulpbieders verder uitbreiden en werken aan de versterking van de HipHelpt-locaties. Ook hoopt de vereniging nieuwe locaties te openen. Voorzitter Pieter Foekens: 'De samenwerking met onder meer SchuldHulpMaatje en de landelijke kerken helpt ons om nieuwe plaatsen te ontsluiten en een integraal aanbod van sociale

en praktische hulp en hulp bij financiële problemen te ontwikkelen.'

[HIPHELPT.NL](https://www.hiphelpt.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 50.000 euro

HipHelpt ontving een hulpvraag van een zoon die in zijn eentje het huis van zijn moeder moest ontruimen. Al snel waren twee hulpbieders beschikbaar. Hun reactie: 'Om 9.00 uur op de zolder begonnen. Daarna uit de slaapkamers kasten en zeil verwijderd. Koffie! Na de pauze schroten van het plafond gehaald. Patat! Na de lunch het zeil uit de woonkamer. Container bijna vol! Keihard gewerkt, leuk gekletst. Om 13.15 uur waren we klaar.'

Wetenschap en Onderzoek

Dioraphte ondersteunt wetenschappelijk onderzoek op het gebied van zeldzame ziekten, verwaarloosde tropische ziekten en voedselzekerheid.

11 toekenningen
totaal 2.989.250 euro

Erasmus MC een testtool voor snelle diagnose van Mycetoma

Mycetoma is een tropische infectieziekte die kan leiden tot ernstige misvormingen en soms zelfs tot amputatie. Een snelle diagnose en bijbehorende therapie kan veel ellende voorkomen. Daarom storten wetenschappelijk onderzoeker Wendy van de Sande en haar internationale team zich op de ontwikkeling van een gebruiksvriendelijke testtool.

'mycetoma is een ziekte die voorkomt in tropische en subtropische gebieden. Veel mensen lopen er blootsvoets,' legt Van de Sande uit. 'Als iemand in een doorn trapt, kan de schimmel of de bacterie die mycetoma veroorzaakt via het wondje in de voet dringen.' De geïnfecteerde merkt daar niets van, ook niet als de zogenoemde *grain*, een bolletje waarin de schimmel of bacterie zich bevindt, zich in het weefsel vormt.' Eenmaal geïnfecteerd, verschijnen grote tumorachtige laesies op de voeten. Ook dringt de infectie in het bot. De infectie is dan nog steeds vrijwel pijnloos, maar hindert de patiënt vanzelfsprekend steeds meer in zijn bewegen. Meestal besluiten mensen pas dan naar een medische post te gaan. 'Patiënten moeten vaak dagen reizen naar een gespecialiseerde kliniek voor diagnose en behandeling. Soms kan therapie nog uitkomst bieden, maar vaak is amputatie de enige oplossing. En die leidt vaak tot sociaal isolement en baanverlies.'

Schimmelinfectie

Het is dus zaak vroeg een diagnose te stellen. Van de Sande: 'Allereerst moet een dokter weten of het om een bacteriële of een schimmelinfectie gaat. Daarvoor moeten we het juiste stukje DNA zien te isoleren.' Een bacteriële infectie is ook in een later stadium goed te behandelen, voor 90 procent biedt de aanbevolen therapie uitkomst. De schimmelinfectie daarentegen is veel gevaarlijker. 'We werken samen met een gespecialiseerde kliniek in Soedan. Die hebben 25 dorpjes bezocht en zij hebben berekend dat daar zes op de duizend mensen geïnfecteerd zijn. Minstens een kwart daarvan krijgt met amputatie te maken.'

Therapie

Samen met internationale partners als het Centers for Disease Control in Atlanta, Newcastle University en klinieken in Soedan en Senegal hoopt Van de Sande in drie jaar een testtool te ontwikkelen die niet alleen diagnosticeert om welk type infectie het gaat, maar de dienstdoende medicus ook duidt welke therapie het best toegepast kan worden. 'Deze test kan worden gebruikt in lokale ziekenhuizen in Afrika met beperkte apparatuur. Het is vergelijkbaar met de PCR-test die voor COVID-19 gebruikt wordt. Als je eenmaal het DNA hebt, is binnen een half uur de uitslag plus de gewenste therapie bekend. Dat is een behapbare tijdspanne

In Afrika lijden naar schatting 6 op de 1.000 mensen aan mycetoma. Door te laat te beginnen met therapie krijgt 25 procent van hen te maken met amputatie.

als je met een medisch team in afgelegen gebieden van dorp naar dorp trekt.'

Clinical trials

Als de testtool blijkt te voldoen aan de verwachtingen begint het traject van de *clinical trials*. 'Dan gaan we de test breed uitrollen om meer data te verzamelen. Als die de betrouwbaarheid bevestigen, gaan we op zoek naar partijen die de test commercieel ontwikkelen, zodat hij in verschillende medische centra in Afrika, maar ook bijvoorbeeld in Zuid- en Midden-Amerika beschikbaar komt. Uiteindelijk zou het natuurlijk mooi zijn als de testtool opgenomen wordt in het programma van de WHO.'

[ERASMUSMC.NL](https://www.erasmusmc.nl)

TOEKENNING DIORAPHTE 832.508 euro

DNDi

onderzoek naar betaalbaar medicijn tegen cutane leishmaniase

In 2021 'won' Drugs for Neglected Diseases initiative (DNDi) de Call for Proposal for Skin Neglected Tropical Diseases met het onderzoek naar cutane leishmaniasis (CL). De ziekte wordt veroorzaakt door parasieten die overgebracht worden door de beet van een zandvlieg. Deze parasiet besmet naar schatting 1,2 miljoen mensen per jaar, voornamelijk arme mensen in de (sub)tropen. Mede door de opwarming van de aarde is de ziekte inmiddels opgerukt naar Zuid-Europa. De ziekte is niet dodelijk, maar leidt in de ernstige gevallen tot vermindering en als gevolg daarvan tot stigmatisering.

Giftig

Onderzoeksdirecteur Charles Mowbray gaat in een driejarig project met zijn internationale multidisciplinaire team (waaronder onderzoekers van het Nederlands Kanker Instituut) op zoek naar een betaalbaar, eenvoudig geneesmiddel met weinig bijwerkingen. 'De bestaande medicijnen tegen CL zijn giftig, ouderwets en onvoldoende onderzocht in *clinical trials*,' aldus Mowbray. 'De werkzaamheid ervan varieert van regio tot regio en hangt af van de aard van de ziekte. De zandvlieg brengt namelijk naar schatting twintig verschillende subsoorten van de parasieten over die elk hun eigen symptomen veroorzaken. Bovendien hebben de huidige medicijnen vaak ernstige bijwerkingen, die de therapietrouw van patiënten ondermijnen.'

Muismodel

Omdat CL geen prioriteit is, noch van de farmaceutische industrie noch van de beleidsmakers, ontbreekt het aan gedegen onderzoek naar hoe de verschillende parasieten te tackelen. DNDi vult die lacune. 'We hebben momenteel twee veelbelovende medicijnen die we verder willen gaan ontwikkelen. Die gaan we nu testen in een muismodel. We onderzoeken bijvoorbeeld hoeveel genees-

Deze parasiet besmet naar schatting 1,2 miljoen mensen per jaar, voornamelijk arme mensen in de (sub)tropen. Mede door de opwarming van de aarde is de ziekte inmiddels opgerukt naar Zuid-Europa.

middel er in verschillende lagen van de huid doordringt en hoe de parasieten daar op reageren. De eerste uitkomsten zijn hoopgevend, maar we hebben meer begrip van de data nodig voordat we de twee medicijnen daadwerkelijk kunnen gaan testen op mensen.' Als het preklinische traject is afgerond, kunnen de *clinical trials* beginnen. Eerst met gezonde vrijwilligers, dan met patiënten. Het is een zaak van de lange adem, beaamt Mowbray. 'Ik denk dat we minstens een jaar of vijf verder zijn, voordat we genoeg bewijs hebben verzameld om deze medicijnen veilig, betaalbaar en beschikbaar te maken.'

[DNDI.ORG](https://dndi.org)

TOEKENNING DIORAPHTe 850.000 euro

Alzheimer Centrum Amsterdam

ziekte doorgronden via familiebanden

Alzheimer Centrum Amsterdam van Amsterdam UMC start met een grootschalig familieonderzoek naar de erfelijke factoren achter alzheimer. Een op de vijf mensen ontwikkelt dementie, maar in sommige families komt dementie onevenredig vaak voor. Familieonderzoek is bij uitstek geschikt voor onderzoek naar erfelijke factoren. Het doel is een flink aantal families met dementie te volgen én een biobank met materiaal van deze families op te zetten. Ook gaan we het hele genoom van duizend deelnemers in kaart te brengen. De resultaten moeten leiden tot nieuwe inzichten naar de oorzaak van dementie en betere zorg rondom erfelijkheid bij dementie.

Het project duurt vier jaar en is het volgende in een reeks met onder meer onderzoek naar de vroegste ver-

Een op de vijf mensen ontwikkelt dementie, maar in sommige families komt dementie onevenredig vaak voor. Familieonderzoek is bij uitstek geschikt voor onderzoek naar erfelijke factoren.

anderingen van alzheimer bij tweelingen en mensen met vergeetachtigheidsklachten (beide ook door Dioraphte ondersteund). In een spannende tijd waarin de eerste medicatie voor de ziekte van Alzheimer zich aandient en er meerdere geneesmiddelen in ontwikkeling zijn, wordt het des te belangrijker om de onbekende genetische factoren beter te begrijpen en mensen nog beter te kunnen bedienen met voor hen passende medicatie.

[ALZHEIMERCENTRUM.NL](https://alzheimercentrum.nl)

TOEKENNING DIORAPHTe 400.000 euro

WUR
meer maïs, meer
eieren, meer
voedselzekerheid

Twee ontwikkelingseconomen van Wageningen University hopen via een aantal interventies de haperende pluimveeketen in Sierra Leone aan de praat te krijgen. De opgevoerde productie van maïs moet leiden tot meer kippenvlees en eieren, en dus meer voedselzekerheid voor de lokale bevolking. 'Het is *old school* ontwikkelings samenwerking,' beaamt Erwin Bulte. 'Maar zo ouderwets dat het eigenlijk weer modern is.'

hoewel ze vaak een grote agrarische potentie hebben, zijn de meeste Afrikaanse landen voedselimporteurs. Dat geldt ook voor Sierra Leone. Grote delen hebben een vruchtbare bodem en er valt veel regen. Dat maakt het land zeer geschikt voor landbouw en veeteelt. Toch blijft de agrarische productie ver achter bij het potentieel. Erwin Bulte en zijn collega Maarten Voors hopen daar via relatief eenvoudige interventies in de pluimvee-waardeketen verandering in te brengen. 'De waardeketen van pluimvee is nogal beperkt, maar heeft groeipotentie,' legt Bulte uit. 'Van de dertig miljoen eieren die jaarlijks in Sierra Leone worden geconsumeerd, komt maar vijftien procent uit het land zelf. De verwachting is dat door de groei van de stadsbevolking en de behoefte aan versproducten de consumptie van eieren verder zal toenemen tot honderd miljoen eieren per jaar. Daar liggen dus enorme kansen voor pluimveehouders. Hetzelfde geldt eigenlijk voor de productie van kippenvlees.'

Bottlenecks

Bulte en Voors zochten samen met lokale partners naar *bottlenecks* in de keten. 'Kippenboeren hebben nu zo'n twintig kippen. Onze vraag was: waarom houden ze er niet meer?' Het bleek een kip-en-eiprobleem. Als reden voor het geringe aantal kippen werd het gebrek aan goed voer gegeven. En als reden voor het gebrek aan voer werd het gebrek aan vraag naar voer aangevoerd. Om die patstelling te doorbreken, willen Bulte en Voors, natuurlijk met medewerking van lokale overheden, ingrijpen in de keten. 'We begrepen al snel dat we iets aan de productie van kippenvoer moesten doen. Meer in het bijzonder aan de productie van maïs. Gemalen maïs blijkt vanwege de hoge voedingswaarde een goede basis voor kippenvoer. Het wordt alleen heel weinig verbouwd in Sierra Leone. Het goede nieuws is dat maïs in een ander seizoen groeit dan rijst, het dagelijkse voedsel van de bevolking. Verbouwen

van kippenvoer concurreert dus niet met het verbouwen van mensenvoedsel.'

Regionale hubs

Een volgende *bottleneck* is de opslag en de verwerking van maïs. Daarvoor is elektriciteit nodig. Elektriciteit die niet overal en continu beschikbaar is op het platteland van Sierra Leone. Gelukkig hebben honderd dorpen recent via zogenoemde *mini-grids* de beschikking over zonne-energie. 'Ons idee is regionale *hubs* te creëren en daar een groot deel van de keten samen te brengen. Centraal daarin staan geventileerde opslagplaatsen en molens waarin de maïs tot kippenvoer vermalen kan worden. Die financieren we met de bijdrage van Dioraphte. Die gebruiken we ook om een aantal kippenfarms op te schalen naar zo'n tweehonderd kippen en de maïs- en kippenboeren in het begin via contracten afzet te garanderen voor hun product.'

Proof of concept

Het gaat hier om een *proof of concept*-project, aldus Bulte. De pilot begint met vijf *hubs*, waarbij bij elke hub zo'n vijftig boeren zijn betrokken. 'We hebben meer dan tien jaar ervaring met landbouwprojecten en weten dat het heel erg moeilijk is om systemen te veranderen. Zeker in Afrika. Volgend jaar weten we meer; we gaan alles meten en monitoren. Als we een werkzaam concept hebben willen we dat uitrollen over meer dorpen, en een grootschalig experiment organiseren om de impact te meten. Mocht de keten echt gaan draaien, dan kunnen we het misschien invoeren in meer Afrikaanse landen. Omdat het principe zo simpel is, is opschaling niet zo moeilijk. Als we met grotere aantallen *hubs* en boeren werken, kunnen we er wetenschappelijk ook meer over zeggen.'

WUR.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 564.000 euro

Arista Bee Research minder bijensterfte dankzij varroa-resistente volken

Vriend en vijand binnen de wetenschap zijn het erover eens: de varroamijt is de belangrijkste oorzaak van de bijensterfte bij de honingbij. De ondergang (verzwakking en sterfte) van bijenvolken ondermijnt de essentiële bestuiving van veel voedselgewassen in Nederland, Europa en de rest van de wereld. Daarmee vormt de bijensterfte een gevaar voor de voedselzekerheid. Arista Bee Research richt zich, sinds 2018 met steun van Dioraphte, daarom op het telen van varroa-resistente bijenvolken.

Adoptiekasten

De afgelopen jaren heeft Arista aangetoond dat de ontwikkelde teeltmethode werkt en is toe te passen op alle rassen. Bestuurslid en oprichter BartJan Fernhout: 'Dat heeft meer dan 200 imkers doen besluiten zich bij ons aan te sluiten en actief te participeren. Intensieve begeleiding, coördinatie en training zijn zaken die het mogelijk maken om succesvol te zijn. We willen dan ook graag het programma consolideren en na corona uitbreiden. Dit betekent dat we meer nadruk gaan leggen op het telen van koninginnen die bevrucht worden door meerdere darren. Naast de voorzetting van het teeltprogramma krijgt de lange-termijn financiering van Arista via onder meer de verhuur van de Arista adoptiekasten prioriteit.'

De Arista Bee-methode

Het aantal deelnemende imkers groeit nog door. Naast de één-dar-inseminatie-volkjes, doen steeds meer imkers mee met volken die worden voorzien van een koningin die door meerdere darren is geïnsemineerd of die op een station met resistente darren is bevrucht. Fernhout: 'Zo werden koninginnen aangepaard op Ameland en op ons landbevruchtungsstation in Brabant. Deze koninginnen kunnen meer eitjes leggen en kunnen daarom in de standaardkassen worden gehouden. Op deze manier kunnen we ook selecteren op eigenschappen waarvoor een normale volksgrootte nodig is zoals op de honinggoogst en de zwermtraagheid.'

ARISTABEERESEARCH.ORG

TOEKENNING DIORAPHTE 130.000 euro

WUR tien jaar onderzoek naar verwoestende bananenziekte

'Dankzij Dioraphte is WUR internationaal op de kaart gezet op het gebied van bananenonderzoek,' vertelt hoogleraar Gert Kema. 'Met de steun van Dioraphte hebben we grote onderzoeksprogramma's kunnen draaien en daarmee de kennis over de gevreesde Fusarium verwelkingsziekte of Panamaziekte kunnen vergroten.' In 2010 gaf Dioraphte met een flinke donatie een impuls aan het onderzoek, vanaf 2016 financierde het fonds de vijfjarige leerstoel Tropische Fytopathologie met 250.000 euro per jaar.

Vaatziekte

De verwelkingsziekte wordt veroorzaakt door Fusarium bodemschimmel die via de wortels in de bananenplant kruipt en daar als een echte vaatziekte de watertoevoer afknijpt. Dat is een enorme bedreiging voor de voedselzekerheid omdat de banaan basisvoedsel is voor heel veel mensen. Kema: 'Dé oplossing leek de introductie van Cavendish, een bananenras dat resistent was tegen de verwelkingsziekte. Wereldwijd werd de vatbare Gros Michel vervangen door Cavendish. Dat werd zo'n succes dat er een wereldwijde monocultuur ontstond. Helaas dook in Indonesië een nieuwe Fusarium stam op die Cavendish belaagt. Sindsdien sluipt er een nieuwe Fusarium pandemie over de aarde.'

Substraat

Verschillende instituten, waaronder WUR, zijn naarstig op zoek naar nieuwe resistente rassen. Maar veredeling van rassen kost veel tijd. Ondertussen sluipt de pandemie onverstoord verder. 'Tot we geschikte nieuwe rassen hebben, moeten we tijd kopen. In Wageningen hebben we bijvoorbeeld een PCR-test ontwikkeld waarmee je in een oogwenk ziet of een plant besmet is. Helaas is het bestrijden van bodemschimmels enorm problematisch. Daarom werken we ook aan nieuwe teelttechnieken. Met succes hebben we bananenplanten op een biologisch substraat laten groeien. Daarmee til je de bananen letterlijk boven hun problemen uit. Met een infuus worden de bomen van water en voeding voorzien. In onze kas hebben we daarmee al trossen van veertig kilo geogst.'

WUR.NL

Kema schat dat het onderzoeksveld rond 2025 nieuwe resistente rassen geteeld zal hebben. Het vijfjarige project van de bijzondere leerstoel eindigde in 2021.

'Dioraphte was een genereuze financier die het onderzoek fundamenteel verder heeft gebracht. De stichting gaat andere projecten van de WUR steunen. Daarvoor heb ik alle respect.'

Podiumkunsten

Dioraphte ondersteunt projecten en activiteiten in de professionele podiumkunsten. Wij richten ons op theater, dans, muziek (alleen klassiek en jazz), muziektheater en gemengde podiumkunstvormen. Ook ondersteunen wij enkele film- en literatuurfestivals met een regionaal of landelijk bereik. Het accent ligt voor Dioraphte op de ontwikkeling, in- en doorstroom van professioneel talent.

118 toekenningen
totaal 1.807.500 euro

'Wij [Sanne Lips en Liesje Knobel] zijn allebei scenograaf en sinds 2018 een makersduo. Vanuit een fascinatie voor tegendraadsheid en verzet onderzoeken we hoe onze beeldcultuur bijdraagt aan de vorming van identiteiten en machtsverhoudingen. Zo geven in onze voorstelling OVERKILL twee vrouwen zichzelf een opvoeding in ongeremd en destructief gedrag. Want waarom zou dat aan mannen voorbehouden zijn? We hebben de voorstelling ontwikkeld binnen het Nieuwe Makersprogramma van het Over het IJ Festival en daar in de zomer negen keer gespeeld.

Het programma omvat intensieve begeleiding. Allereerst mogen we bij ons vooronderzoek gebruik maken van de loods op het NDSM-terrein. Verder hebben we tweewekelijks een gesprek met Simone Hogendijk over hoe we ons werk in de wereld kunnen zetten en op een

duurzame manier vormgeven. Onze zakelijk leider Sanne Olijerhoek wordt intensief begeleid door de zakelijk leider van Over het IJ. Ook krijgen we begeleiding in marketing en PR. Tot slot hebben we contact met Feikes Huis (productiehuis voor beeldend theater, red.). Met hen praten we over onze plek in het veld, van hen leren we over ondernemerschap, hoe en welke fondsen te benaderen en over de juiste plekken om te spelen.

Aankomende zomer doen wij het laatste project binnen deze makersregeling. Officieel stopt dan de begeleiding, maar wij zijn nog lang niet klaar met onze ontwikkeling. Ook door stagnatie vanwege corona hebben we nog steeds behoefte aan begeleiding. Daarover zijn we in gesprek met Over het IJ. We zitten daar meteen midden in de juiste doelgroep. Mensen die naar Over het IJ komen staan open voor experiment.'

Over het IJ Festival speeltuin voor talent en experiment

Het Over het IJ Festival is het zomerse en avontuurlijke locatietheaterfestival van Amsterdam en een speeltuin voor experimentele makers. Jonge talenten krijgen niet alleen een podium, maar ook intensieve begeleiding. Festivaldirecteur Simone Hogendijk geeft een overzicht.

'**W**e hebben in ons programma plek voor ieder soort maker: van de laatstejaars van de theaterschool, tot de gevestigde regisseurs. Voor makers die ergens naartoe willen werken, is er ruimte voor onderzoek. Figuurlijk, maar ook letterlijk. In onze speciaal daartoe uitgeruste studio in een loods op het NDSM-terrein kunnen makers in het voorjaar hun eerste stappen zetten naar een voorstelling die in juli bij ons wordt gespeeld.'

Doorstroming

'Onze talentontwikkelingsprogramma's zijn ingericht op doorstroming. De laatstejaars en pasafgestudeerden kunnen terecht in het Zeecontainerprogramma. Daar kunnen ze kleinschalig kennismaken met locatietheater en andere jonge makers ontmoeten. Ze bedenken een plan voor een voorstelling van ongeveer een kwartier waarin een container centraal staat.

Het Nieuwe Makersprogramma is een stapje groter. Makers die tot een jaar of vijf theaterervaring hebben ontwikkelen op het NDSM-terrein hun project. We dagen hen uit te reageren op de nieuwe dynamiek in Amsterdam-

Noord. Daarbij begeleiden we ze artistiek, zakelijk, productieel en op het gebied van marketing. Hun voorstellingen zijn inhoudelijk verder en duren vaak al zo'n dertig tot veertig minuten.

Beton

Het Atelier is een samenwerking met Oerol die al tien jaar bestaat. Daarin krijgen makers een jaar lang ondersteuning, met veel aandacht voor het verplaatsbaar maken van locatietheater. Dansen op het beton van het NDSM-terrein is totaal iets anders dan dansen in het rulle zand van Terschelling. Dat gegeven leidt soms vanuit een idee tot twee verschillende voorstellingen. 'Bovenal bieden we jonge makers een perfect platform om zich te tonen aan het publiek en het veld. Het mooie is dat het publiek heel erg meegroeit met het festival en echt voor het experiment komt. Het is benieuwd naar de ontwikkeling van talent dat ze vaak al van het Zeecontainerprogramma kennen. Het kan een dagbandje kopen, om de pols doen en dan alle nieuwe makers zien. Dat blijkt een hele goede marketingtruc.'

[OVERHETIJ.NL](https://overhetij.nl)

TOEKENNING DIORAPHTe 40.000 euro

Nederlands Film Festival **snelkookpan van talentontwikkeling**

Om te zorgen dat de Nederlandse film zich kwalitatief met het internationale aanbod kan blijven meten, zet het Nederlands Film Festival (NFF) zich in voor continue scholing van beginnende en ervaren professionals.

Het NFF stimuleert talenten in hun ontwikkeling en brengt beginnende en gevestigde makers uit binnen- en buitenland samen. 'We richten ons op talent in de volle breedte: van net afgestudeerd tot *mid career*, van middelbaar onderwijs tot wo-niveau,' aldus directeur Silvia van der Heiden. 'We heten nieuwe talenten welkom om zich te laten inspireren, te ontwikkelen, te laten uitdagen en hun netwerk uit te breiden.' Het NFF steunt het hele jaar door filmmakers via ontwikkelingsprogramma's, zoals BoostNL. Hierin krijgt een nieuwe lichting makers de kans zich te ontwikkelen en ervaring op te doen binnen de professionele beroepspraktijk, waarin ook commerciële belangen een rol spelen. Dat resulteert jaarlijks in vier films en een documentaireserie.

Walhalla

Maar het walhalla van de talentontwikkeling is de NFF Talentdag. Tijdens Talent Speeddates krijgen jonge professionals de kans hun netwerk uit te breiden. In korte een-op-eengesprekken praten ze

met producenten en vertegenwoordigers van fondsen en omroepen. Voor de Talent Feedback Sessies selecteert het NFF scenaristen, regisseurs en (junior)producenten met een (web)serie of filmpjan in ontwikkeling, voor het geven en krijgen van feedback van gevestigde filmprofessionals. In het besloten programma Script & Score maken componisten en filmmakers kennis met elkaars werk. De componisten creëren muziekdemo's op basis van de geselecteerde filmprojecten in ontwikkeling. De zinderende afsluiter van de NFF Talentdag is de NFF Talent Award Ceremonie, waar de makers van morgen in de schijnwerpers staan. Van der Heiden: 'De NFF Talentdag is een soort snelkookpan. Het idee is dat als de talenten 's avonds buiten staan, ze weten welke fondsen ze kunnen benaderen, hoe ze verder kunnen met hun plan, met wie ze daarvoor willen samenwerken en hoe ze hun film moeten promoten.'

FILMFESTIVAL.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 60.000 euro

North Sea Round Town **vliegwiel voor jazzcarrières**

North Sea Round Town is het autonome fringe festival rondom North Sea Jazz. Het programma omvat tal van nieuwe muzikale projecten, jong talent, nieuwe composities en vernieuwende presentatievormen. Met de presentatie en ondersteuning van jong talent vervult North Sea Round Town de functie van vliegwiel in de ontwikkeling van hun carrière.

Sun-Mi Hong, Dance in Four Colours ism Dansatelier© Maarten Laupman

Directeur Michelle Wilderom: 'Het festival in 2021 gaf volop ruimte aan prijswinnend Nederlands jong toptalent, waaronder Rotterdamse musici als Peter Somuah (Erasmus Jazz Prijs), Sanne Rambags (Edison) Yanna Pelser (Grote Prijs van Rotterdam, Sena Performers) en Tijn Wybenga met zijn AM.OK van het Bimhuis Makerstraject. Niet onvermeld mag de Artist in Focus van 2021 blijven. We vroegen Sun Mi-Hong naar haar droomproject; een lang gekoesterde wens die we in vervulling wilden laten gaan. Haar droom kwam uit met Dance in Four Colours. Vanuit de hedendaagse jazzmuziek wist zij de brug te slaan naar moderne dans, in samenwerking met Dansateliers, onder leiding van choreograaf Joseph Simons.'

NORTHSEAROUNDTOWN.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 10.000 euro

Windows of Opportunity **groeiversnelling voor jonge musici**

James Oesi

Stichting Akoesticum produceert het project Windows of Opportunity. Het is gestart als 'werkplaats in coronatijd', geïnitieerd door Akoesticum en Stichting Eigen Muziekinstrument. Na de succesvolle *pilot* in 2020 wordt de werkplaats voortgezet als plek waar ook ná corona musici en ensembles in de eerste jaren na hun vakopleiding worden ondersteund en uitgedaagd.

Artistiek leider Idske Bakker: 'In Windows of Opportunity maken jonge professionele musici tot dertig jaar nieuwe muziekproducties. Voorstellingen die geïnspireerd, gevormd en gevoed zijn door het sterk veranderende podiumkunstenveld. Het publiek maakt tijdens de presentaties van de nieuwe voorstellingen kennis met de ideeën en werkwijze van deze nieuwe generatie musici en makers. Hun stem wil Windows of Opportunity versterken en hun productie(capaciteit) een groeiversnelling geven, juist in deze tijd.'

In totaal krijgen vijftientig musici een werkplek; samen goed voor tien nieuwe producties. Die komen in 2021 en 2022 tot wasdom in een intensief residentietraject. Daarin begeleiden en ondersteunen de artistieke leiding en verschillende coaches de jonge musici bij de verdere ontwikkeling en verkoop van hun productie, hun ondernemerschap en bij het opbouwen van een netwerk.

WINDOWSOFOPPORTUNITY.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 15.000 euro

Explore the North **nieuw elan in Leeuwarden**

Jornt Eizinga, foto Marc Henri Quer

JORNT, de topact van deze niche in de elektronische muziek, komt niet toevallig uit Friesland. Als gastcurator van het festival nodigde hij twintig van de grootste Vaporwave-artiesten van over de hele wereld en interessante nieuwkomers uit om mee te doen aan Explore the Vapor.

Explore the North is een jaarlijks interdisciplinair festival met literatuur en podiumkunsten als brandpunt, en de binnenstad van Leeuwarden als bron van inspiratie. Het festival biedt een podium aan een brede mix van genres: klassieke musici staan naast spokenword-avant-gardisten, en jonge, talentvolle schrijvers naast internationale theatermakers. 'In Leeuwarden heeft het een tijdlang ontbroken aan vernieuwende initiatieven,' aldus algemeen directeur Mark Hospers. 'In het laatste decennium, mede dankzij Leeuwarden-Fryslân Culturele Hoofdstad van Europa, is een klimaat ontstaan waarbij kunst en experiment wél een rol spelen. Explore the North is een van de vruchten van dat nieuwe elan.'

Summer Sessions

Het festival vindt plaats in november, de maand die langzamerhand synoniem lijkt te staan met lockdown. 'We hebben nu twee keer achter elkaar op het laatste moment het festival moeten cancelen: 2020 en 2021 zijn wat dat betreft *evil twins*.' Explore the North zat niet bij de pakken neer. Een groot deel van het festivalprogramma van 2020

is verplaatst naar de zogenoemde Summer Sessions. 'We hebben in de maanden mei tot en met oktober wel zo'n honderdvijftig tot tweehonderd activiteiten gehad in de Westerkerk.'

Vaporwave

Een deel van het festivalprogramma vond online doorgang, zoals bijvoorbeeld Explore the Vapor via een 24 uur durende livestream. JORNT, de topact van deze niche in de elektronische muziek, komt niet toevallig uit Friesland. Als gastcurator van het festival nodigde hij twintig van de grootste Vaporwave-artiesten van over de hele wereld en interessante nieuwkomers uit om mee te doen aan Explore the Vapor. Of in 2022 de Summer Sessions terugkeren, weet Hospers nog niet. 'Zelfs onze brainstormsessie in december mocht niet doorgaan. We zitten in een transformatie. We willen het festival oprekken en het hele jaar actief zijn en onderdeel uitmaken van een culturele infrastructuur met een eigen productiehuis en veel aandacht voor talentontwikkeling.'

EXPLORE-THE-NORTH.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 15.000 euro

De Metselarij **bloeiend leernetwerk van zakelijk leiders**

De Metselarij werd in 2015 opgericht als onderdeel van Festival Cement. Zakelijk directeur Andrea van Wingerden deed dat vanuit een gevoel van verantwoordelijkheid: ze wilde het mogelijk maken dat een nieuwe generatie zakelijk leiders en creatief producenten in de podiumkunsten opstond. Sindsdien is De Metselarij uitgegroeid tot een bloeiend leernetwerk. Inmiddels hebben meer dan 65 jonge zakelijk leiders deelgenomen aan de verschillende netwerkgroepen. Zo'n groep blijft een jaar of drie bij elkaar, bepaalt zelf de leerlijnen en agenda, en komt één keer per maand samen.

De Metselarij acht de tijd rijp een zelfstandige stichting te worden en verder uit te bouwen, zodat op termijn ook programmamakers, productieleders en marketeers toe kunnen treden. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ziet de noodzaak in van scholing voor de sector en stelt subsidie beschikbaar via het Werktuig PPO (Permanente Professionele Ontwikkeling). De voorwaarde daarvoor is dat De Metselarij aanvullende financiering vindt. Dioraphte sprong bij om deze stap naar zelfstandigheid te zetten.

FESTIVALCEMENT.NL, TOEKENNING DIORAPHTE 10.000 euro

'De intervisie heeft mij al meerdere keren radicaal naar mijn werkpraktijk laten kijken en daarmee ook radicale keuzes teweeggebracht.'

Suzanne Kortbeek, artistiek leider

Oranjewoud Festival **klassiek in de natuur**

Jaarlijks voltrekt zich in Parklandschap Oranjewoud, in de directe omgeving van Heerenveen, het Oranjewoud Festival. Het festival is uitgegroeid tot een toonaangevend klassieke-muziekfestival in Nederland met de natuur van Parklandschap Oranjewoud als grote inspiratie en thema.

'Muzikale landschapskunst dominant op schitterend buitenfestival Oranjewoud. In het parklandschap heerste een echte festivalsfeer, onder meer tijdens een 'roepstoeterconcert' voor acht jonge zangers.'

NRC Handelsblad

Zakelijk directeur Dorien van Londen: 'We hebben veel bijgeleerd de afgelopen tijd, met in 2020 een annulering en in 2021 het verplaatsen van ons festival. Wij investeren nog alerter waar het kan, waar het moet. Denk aan onze verantwoordelijkheid richting musici, freelancers, bezoekers en andere belanghebbenden. Zo zullen wij onze verminderde zichtbaarheid in 2020 en 2021 tijdens onze jubileumeditie van 3 tot en met 6 juni 2022 oppoetsen en van glans voorzien. De musici verdienen weer publiek, publiek verdient weer optredens. Zo blijven wij trouw aan onze artistieke visie, missie, toegankelijkheid en programmarijkdomein.'

ORANJEWOUDFESTIVAL.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 20.000 euro

Cultureel Erfgoed

Dioraphte geeft financiële ondersteuning aan projecten die het behoud en beheer beogen van materieel roerend en onroerend cultureel erfgoed in Nederland. Denkt u daarbij aan monumenten, archeologie, archieven en musea. Wij zoeken projecten die van blijvende waarde zijn. Tijdelijke projecten, zoals tentoonstellingen en symposia, vallen buiten ons toekenningsbeleid.

37 toekenningen
totaal 1.458.263 euro

Diergaarde Blijdorp restauratie van rijksmonumentale bosrendierenstal

Het hart van Diergaarde Blijdorp is een Gesamtkunstwerk van architect Sybold van Ravesteyn en heeft in zijn totaliteit de status van rijksmonument. De diergaarde is een complete restauratie gestart, waarin inmiddels 15 van de 21 monumenten zijn hersteld. De bosrendierenstal is, met hulp van Dioraphte, als nummer 16 aan de beurt.

h et is een paar dagen nadat de *lockdown* gedeeltelijk is opgeheven. Dierentuinen mogen weer bezoek toelaten. Een beetje onwennig schuifelen plukjes mensen langs de dierenverblijven. Het is nog rustig in Blijdorp, maar dat kan ook te maken hebben met de storm die op komst is. Projectmanager van de restauratie René Reusen kijkt enigszins bezorgd naar de enorme plataan die niet ver van het bosrendierenverblijf piept en kraakt in de aanzwellende wind. 'Die is ook onderdeel van het totaalontwerp van Sybold van Ravesteyn. Hij staat precies op de diagonaal die de hele dierentuin doorsnijdt. Daaromheen staan in een soort cirkel de dierenverblijven.' In 1937 kreeg de architect van de gemeente Rotterdam de opdracht voor het ontwerp. Blijdorp werd hiermee een van de eerste dierentuinen ter wereld die in zijn geheel door één architect ontworpen was. Het plan omvatte een geheel nieuwe dierentuin, tot aan de interieurs, de beplanting en de looproutes toe.

Ondersoort

We staan nu aan de rand van het buitenverblijf van de bosrendieren, een zeldzame ondersoort van het 'gewone' rendier. 'Kijk, daar zie je nog de hand van Van Ravesteyn.' Reusen wijst op de greppel die het terrein omgeeft. 'Hij

bedacht relatief ruime binnen- en buitenverblijven met natuurlijke afscheidingen. Zo min mogelijk hekken en tralies.' Als we om het verblijf heen lopen, vertelt hij hoe de diergaarde heeft geleden onder de pandemie. 'Het water staat ons aan de lippen. Normaal stoppen we ook eigen geld in restauraties, maar deze is bijna volledig extern gefinancierd. De portemonnee is simpelweg leeg. Daarom zijn we ook zo blij dat Dioraphte heeft getekend voor het volledige aangevraagde bedrag.'

Leisteen

De houten wanden van het buitenverblijf zijn nog origineel en stammen dus uit 1940. Reusen wijst op de onderkant, waar de planken duidelijk zijn aangetast door de tijd. 'Na de zomer gaan we de buitenkant restaureren met respect voor het ontwerp. We hebben de oude tekeningen nog. Ook doen we eerst kleur- en historisch onderzoek voordat we aan de slag gaan.' Hij wijst naar boven, naar het dak. 'Ooit zijn de leisteenpannen vervangen door bitumineuze dakbedekking. Waarom snap ik niet. Leisteen is niet alleen veel mooier, maar ook onverslijtbaar. Dat gaan we dus terugdraaien.'

Dierenwelzijn

Hoewel Van Ravesteyn wel degelijk rekening hield met het dierenwelzijn, draaide zijn ontwerp toch vooral om de schoonheid van de architectuur. Bovendien zijn de opvattingen over dierenwelzijn sinds 1940 natuurlijk sterk veranderd. 'Door onderzoek hebben we veel meer kennis opgebouwd over diergedrag, -voeding en natuurlijke behoeften,' vertelt Reusen. 'Het merendeel van de monumenten is al aangepast aan de nieuwste inzichten. Bij de renovaties maken we gebruik van moderne en duurzame technieken. Ook kiezen we voor minder dieren per oppervlakte en een diervriendelijke inrichting.'

DIERGAARDEBLIIDORP.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 50.000 euro

Schunck unieke collectie 24/7 zichtbaar in glazen kijkdepot

Een verzameling op internationaal niveau, met topstukken van kunstenaars als Karel Appel, Marlene Dumas, Rob Scholte en Erik van Lieshout.

Met een museum, bibliotheek en muziek- en dansschool is Schunck het culturele hart van Heerlen. De Schunck Collectie heeft een centrale plaats in de programmering. De basis bestaat uit werken van de 'Amsterdams Limburgers', zoals Ger Lataster, Lei Molin, Jef Diederens en Pieter Defesche. De collectie werd vanaf de jaren zeventig aangevuld met werk van bekende Nederlandse schilders als Lucebert, Constant en Kees van Bohemen.

Het is een verzameling op internationaal niveau, met

topstukken van kunstenaars als Karel Appel, Marlene Dumas, Rob Scholte en Erik van Lieshout. Met de bouw van een glazen kijkdepot is deze unieke collectie straks 24/7 te bewonderen. Het glazen gewelf verbindt het Glaspaleis en de Muziekschool met het museum. Ze heeft als doel een duurzame en veilige opslag voor de collectie en de verhoging van het museumbezoek. Het is kortom een depot en presentatieruimte in één.

[SCHUNCK.NL](https://www.schunck.nl)

TOEKENNING DIORAPTE 100.000 euro

KOG papieren collecties conserveren, digitaliseren en online publiceren

Het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap (KOG) is opgericht in 1858 tot behoud van het Nederlandse culturele erfgoed. Het staat daarmee ook aan de wieg van het huidige Rijksmuseum. Vanaf de oprichting verzamelen de leden een representatieve collectie voorwerpen op het gebied van Nederlandse geschiedenis, kunst en kunstnijverheid. De KOG-collectie bestaat op dit moment uit meer dan 50.000 objecten, waarvan het grootste deel uit voorwerpen op papier, zoals boeken, tekeningen, prenten en ook archiefstukken. Het KOG zet zich nu in voor het behoud en de publieke ontsluiting van zijn collecties Werken op Papier. Na een inventarisatiefase klopte het KOG voor de financiering van de conservering en digitalisering aan bij Metamorfoze, het digitaliseringsfonds van het rijk. De derde en afsluitende fase bestaat uit het online beschikbaar maken van de collecties. Daarvoor deed het KOG een beroep op Dioraphte.

Schutterijbriefjes

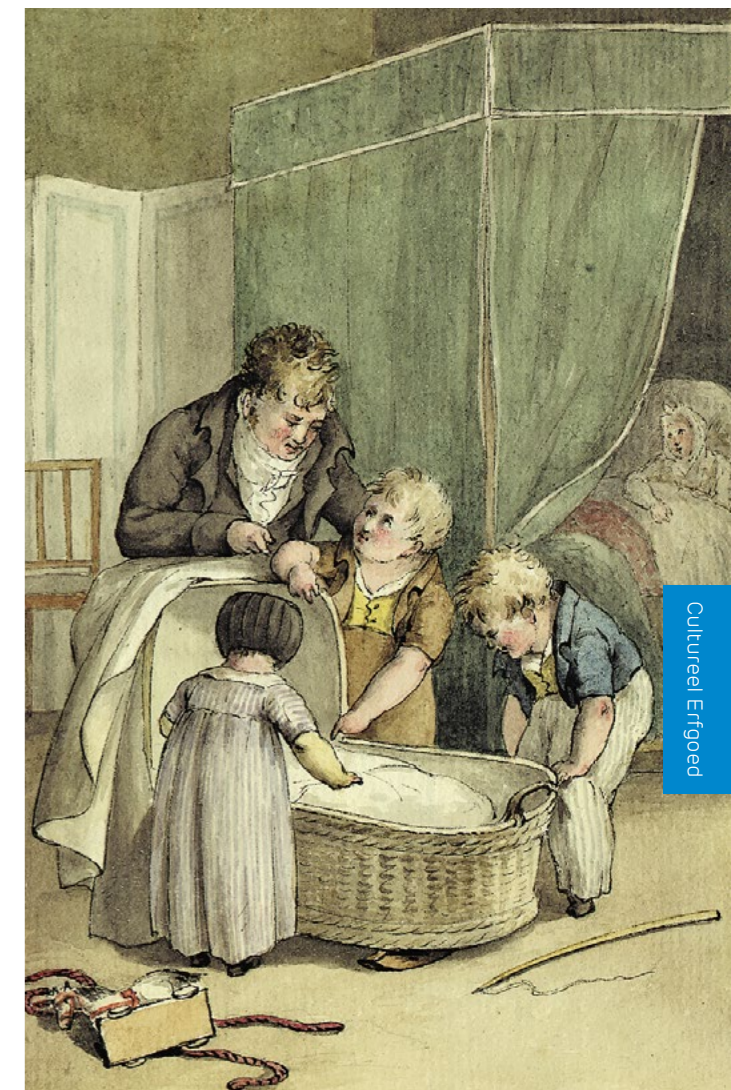
'Het gaat om zes deelcollecties: de Historische Verzameling der Schutterij, charters, handschriften, Atlas Amsterdam, Atlas Zeden en Gewoonten en Atlas Schoemaker,' somt bestuurslid Judith van Gent op. 'Stuk voor stuk bijzondere collecties, die we heel graag openbaar willen maken. Dat is een flinke klus. Neem alleen al het Schutterij Archief. Dat bestaat uit een enorme verzameling afbeeldingen, maar ook bijvoorbeeld uit kleine schutterijbriefjes. Die moeten allemaal gescand en gelabeld, voordat ze online gepubliceerd kunnen worden.'

Rijksmuseum

De tweede fase is inmiddels in volle gang. Van Gent verwacht dat de derde fase in de tweede helft van 2022 start. 'We liften mee met de digitaliseringsslag van het Rijksmuseum. Het project Prentenkabinet Online nadert zijn voltooiing. Zodra dat klaar is kunnen we gebruik maken van de faciliteiten van het Rijks. Daar is een soort straat ingericht met historici en kunsthistorici die alles invoeren in het Adlib-registratiesysteem en zo de collecties online beschikbaar maken voor onderzoekers, maar ook voor het grote publiek.'

[KOG.NU](https://www.kog.nu)

TOEKENNING DIORAPTE 50.000 euro

Stadsmuseum Woerden

klimaatbeheersing voor nieuwe presentatie op zolder

Stadsmuseum Woerden is gevestigd in het voormalige stadhuis. Op de zolder van dit rijksmonument maakt het museum een nieuwe vaste presentatie over de geschiedenis van stad en ommeland. De huidige semipermanente tentoonstelling op de bovenverdieping houdt inhoudelijk op bij de Romeinen. De nieuwe presentatie met als titel Verhaal van Woerden sluit aan bij de behoefte van toeristen en schoolgroepen om te weten wat Woerden Woerden maakt.

Daarbij is het belangrijk dat de zolder ook qua klimaatcondities geschikt gemaakt wordt voor een dergelijke presentatie. Dioraphte draagt bij aan de verbetering van de klimaatbeheersing. De voorgestelde maatregelen hebben ook een gunstig effect op de algemene klimaatcondities en energiehuishouding. Het museumgebouw is daardoor straks in zijn geheel geschikt als museum, het museaal beheer van de collectie is beter gewaarborgd. Met de verduurzaming en de nieuwe presentatie kan het museum de viering van 650 jaar stadsrecht in 2022 luister bijzetten.

STADSMUSEUMWOERDEN.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 50.000 euro

Dioraphte draagt bij aan de verbetering van de klimaatbeheersing. De voorgestelde maatregelen hebben ook een gunstig effect op de energiehuishouding.

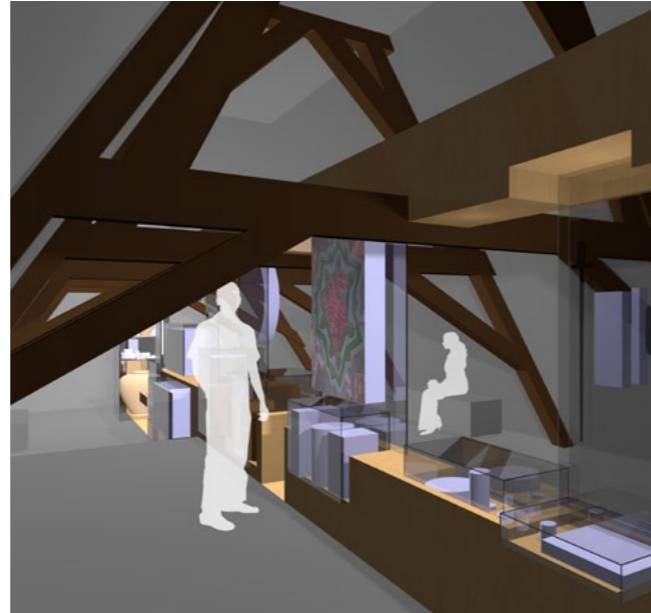

foto: Wikipedia / Erik Zachte

Basiliek Sint Bavo restauratie van Toorops nooit gerealiseerde glas-in-lood

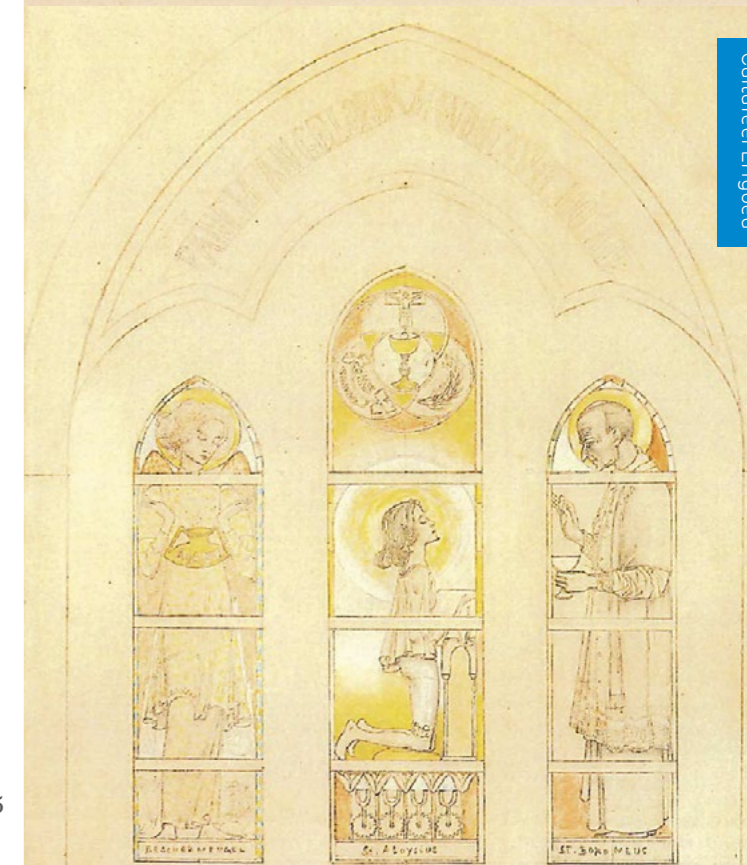
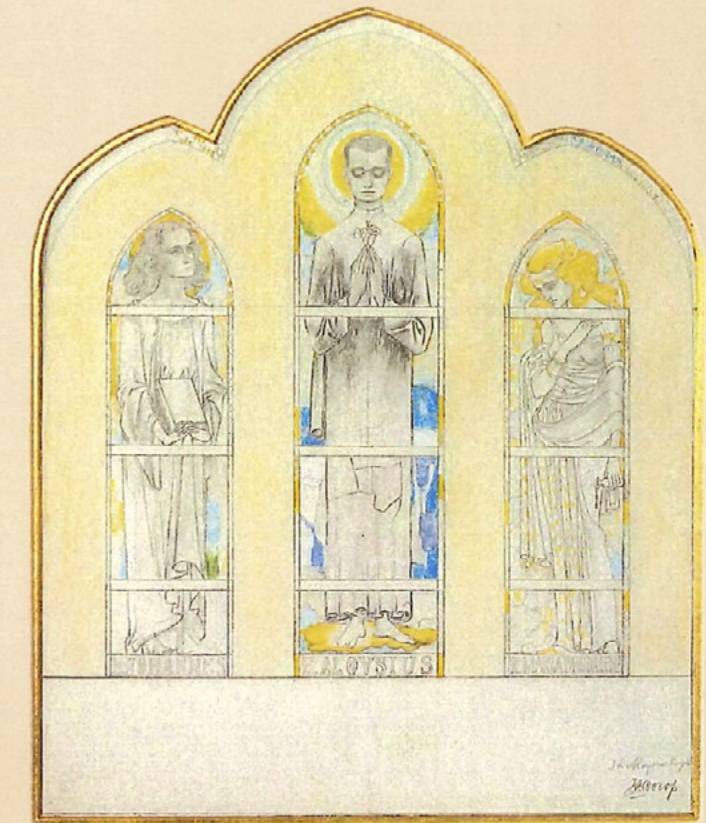
Een paar jaren geleden doken tijdens een veiling de ontwerpen op voor twee van de drie raampartijen in deze kapel. Deze worden nu alsnog uitgevoerd.

In de afgelopen twintig jaar is de Haarlemse Kathedrale Basiliek Sint Bavo, met steun van Dioraphte, gerestaureerd. Dit rijksmonument behoort, samen met onder meer de Sagrada Familia en de Sacré-Cœur, architectonisch tot de top-5 van de grote kerkgebouwen die tussen 1850 en 1950 zijn gebouwd. De kerk is ontworpen door Joseph Cuypers en bevat veel kunstvoorwerpen van hoge artistieke kwaliteit.

Jan Toorop (1858-1928) was één van de kunstenaars die uitgenodigd werd om een deel van de kathedraal te verfraaien. Hij kreeg opdracht ontwerpen te maken voor de Aloysiuskapel. Alleen de tegeltableaus aan de noordzijde van de kapel zijn gerealiseerd. Vanwege geldgebrek stakte de uitvoering van de andere onderdelen en ging Toorop uiteindelijk over tot de verkoop van zijn ontwerpen. Een paar jaar geleden doken tijdens een veiling de ontwerpen op voor twee van de drie raampartijen in deze kapel. Deze worden nu alsnog uitgevoerd. Het gaat hier dus om een bijzondere restauratie, die afrondt wat ooit was bedoeld.

KOEPELKATHEDRAAL.NL

TOEKENNING DIORAPHTE 21.254 euro

Arnold Croiset van Uchelen,
voorzitter

Arnold Croiset van Uchelen studeerde filosofie en rechten in Groningen en is sinds 1989 advocaat. Hij werkte korte tijd in New York en Frankfurt. Vanaf 2000 is hij partner bij Allen & Overy Amsterdam, gespecialiseerd in financiële en ondernemingsgeschillen. Naast advocaat is hij onder meer voorzitter van de Raad van Toezicht van het Nexus Instituut en lid van de Raad van Advies van de David Lynch Foundation (Nederland).

Bernard Uyttendaele,
penningmeester

Bernard Uyttendaele studeerde bedrijfskunde in Antwerpen en de VS. Hij was twintig jaar bestuurlijk actief in de liftensector en de telecom markt. Hierna was hij betrokken bij het verandermanagement van organisaties en vervulde hij een aantal toezichtfuncties. Sinds 2012 is hij voornamelijk maatschappelijk actief. Vooreerst als Directeur van de stichting War Child (2012-2015) en vervolgens als CEO van de European Venture Philanthropy Association (2016-2018). In juni 2018 werd hij benoemd tot Directeur Rentmeester van de stichting Boschuyzen en van de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude te 's Gravenhage. Daarnaast is hij lid van het investeringscomité van het Venture Philanthropy Fonds van de Koning Boudewijn Stichting.

Jacqueline Detiger, bestuurslid

Jacqueline Detiger studeerde culturele antropologie, communicatiewetenschap en volgde de postacademische opleiding Philanthropic Studies. Zij werkte onder andere bij het VSBfonds. Nu is zij al langere tijd consultant via Beter Geven voor vermogensfondsen en filantropen. Naast haar werk is zij adviseur/bestuurder bij diverse stichtingen waaronder bestuurder bij Goeie Grutten.

Glenda Nühn, bestuurslid

Glenda Nühn studeerde rechten in Johannesburg en voltooide de postacademische opleiding Alternative Dispute Resolution aan de UvA. Zij werkte als advocaat in Zuid-Afrika en is momenteel mediator. Ze is mede-oprichter en was voorzitter van een stichting ten behoeve van ontwikkelingsprojecten in Afrika en andere delen van de wereld. Zij is lid van het Nederlandse comité van Human Rights Watch en lid van de Raad van Toezicht van de Wildlife Justice Commission.

Peter Mensing, bestuurslid

Peter Mensing studeerde economie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij was gedurende dertig jaar management consultant bij Booz Allen Hamilton; waarbij hij de laatste jaren als SVP verantwoordelijk was voor de Europese activiteiten. Tijdens deze periode was hij ook bestuurder bij Plan en voorzitter Raad van Toezicht van de Stadschouwborg. Op dit moment is hij commissaris bij een aantal bedrijven en toezichthouder bij een aantal non-profitinstellingen, waaronder De Balie te Amsterdam.

Operationeel team

Jasmijn Melse, operationeel directeur, heeft de dagelijkse leiding over Dioraphte en vormt de spil tussen het bestuur, de projectadviseurs en andere betrokkenen. Na haar studie internationale betrekkingen was Jasmijn docent internationale organisaties en noodhulp aan de Rijksuniversiteit Groningen, werkte ze voor Adessium Foundation en voor ABN Amro MeesPierson Filantropie. De afgelopen jaren was zij zelfstandig filantropie-adviseur. Ze is bestuurslid van onder meer Stichting FEMI.

Fiona Buruma, hoofd financiën en projectadministratie, is econometrist en heeft een bachelor in Beleid en Management in de Gezondheidswetenschappen. Ze heeft meer dan twintig jaar ervaring in financieel management, waarvan ruim tien jaar in de non-profit sector. Laatstelijk werkte ze als Director of Finance and Operations bij War Child en bij The Global Center On Adaptation. Ook was zij de afgelopen acht jaar voorzitter van de Rekenkamercommissie van de gemeente Westland.

Adviseurs

Mustapha Charifi, adviseur Sociale Initiatieven Nederland, studeerde economie, culturele antropologie en bestuurskunde. Hij adviseert organisaties in het sociale domein, is directeur van een welzijnsorganisatie en is toezichthouder bij een aantal zorg- en welzijnsorganisaties.

Accountant
Lentink De Jonge

Antoon Ott, adviseur Cultureel Erfgoed, studeerde kunstgeschiedenis en rechten in Leiden. Na zijn directeurschap van de stichting NedArt richtte hij het bureau Artilaw op. Dat adviseert onder meer overheden, stichtingen, musea, vermogensfondsen en particulieren op het snijvlak van kunst, cultuur en recht. Hij vervult diverse bestuursfuncties in de cultuursector en publiceert regelmatig over kunst en cultuur.

Financiën en financiële administratie
Jac's den Boer & Vink

Mijke Godschalk, adviseur Podiumkunsten, studeerde theaterwetenschap en algemene cultuurwetenschappen in Amsterdam. De afgelopen jaren werkte zij in de communicatie en marketing, onder meer bij muziektheatergezelschap Orkater en theaterfestival De Parade. Daarnaast was ze adviseur bij verschillende cultuurfondsen, zoals Fonds21, het VSBfonds, het Fonds Voor Cultuurparticipatie, het Amsterdams Fonds voor de Kunst en het Kickstart Cultuurfonds. Ook is zij lid van de adviescommissie van het BNG Cultuurfonds.

Henk van Stokkom, adviseur Sociale Initiatieven, werkte eerst in de internationale grondstoffenhandel, daarna voor een bedrijf dat een stichting financierde met activiteiten voor kinderen met een handicap in Zuid-Amerika. Vanaf 1995 werkte hij als zelfstandige voor beleggingsfondsen en vermogensfondsen. Sinds 2008 is hij uitsluitend actief voor vermogensfondsen.

Colofon

© Stichting Dioraphte, maart 2022

www.dioraphte.nl

Tekst Boudewijn Smid, boudewijnsmid.nl

Foto's pagina 28, 34, 52, 60 en 66 t/m 69, Sophie Eekman, sophieeekman.nl

Ontwerp Fridy Visser Knof, fridyvisser.nl

